

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 1 | leden 2018

- 2** O rozpočtu na rok 2018 s náměstkem primátora Jiřím Rozinkem
- 3** Terminály dostaly zelenou
- 4** Dotace města dosahují rekordních čísel
- 6** Zastupitelé schválili změnu územního plánu
- 9-16** Mimořádná příloha o projektech ITI

Pardubice

O čem se mluví...

... o rozpočtu na rok 2018 s náměstkem primátora Jiřím Rozinkem

Pardubičtí zastupitelé na svém posledním zasedání v roce 2017 schválili rozpočet města na rok 2018. Pardubice budou hospodařit s částkou zhruba 2,4 miliardy korun. Rozpočet města je sestaven, se zapojením uspořené prostředků předchozích let, jako vyrovnaný.

Jak se ohlížíte za hospodařením města v uplynulém roce?

Hospodaření města Pardubice v průběhu roku 2017 mělo standardní průběh a nevybočilo z tendencí posledních roků. Hlavním znakem, stejně jako již několik let, zůstává fakt, že se mnoho investičních akcí převádí do dalších let. Ve finančním hodnocení se do roku 2018 převádí cca více než 400 mil. Kč. Hlavním důvodem, který nepřekvapí, je skutečnost, že doba přípravy a realizace projektu se kvůli stále náročnější administrativě prodlužuje. Kde dříve stačil kalendářní rok, jsou teď z toho roky dva, někdy i víc. Nicméně finančně se dá říci, že letošní rok byl úspěšný – příjmy z daní měly stoupající tendenci (odráží se zde i stav „venkovní“ ekonomiky) a podařilo se dokončit významné investiční projekty (např. přednádraží, ZŠ E. Košťála – rekonstrukce kuchyně či rekonstrukce chodníků na 17. listopadu).

Provozní saldo je podstatně vyšší než v letech 2012 – 2017, je v této oblasti stále co zlepšovat?

Město Pardubice až dosud příliš nevyužívalo období prosperity posledních let k výraznějšímu posílení podílu provozního salda na běžných příjmech, ale hodně opravovalo majetek. Provozní saldo nadále zaostává za průměrnou výší docílenou městy a obcemi v ČR, ale trend provozního salda v absolutní výši od roku 2013 se dá považovat za dobrý. Stabilní výsledky zajistily městu možnost zvýšit investice na rozvoj města. Nadále je třeba více upřednostňovat investice snižující provozní výdaje a přísněji posuzovat růst provozních výdajů.

S jakými příjmy a výdaji počítá město Pardubice letos?

Město Pardubice pro rok 2018 počítá s celkovými příjmy ve výši zhruba 1,96 miliardy korun, což je o cca 110 milionů více než v loňském roce. Dvě třetiny příjmů městského rozpočtu pocházejí z rozpočtového určení daní. Dále je v rozpočtu zapojeno více než 400 milionů korun z let minulých.

Rozpočet je sestaven jako reálný na příjmové, ale i výdajové stránce. Zahrnuje pokrytí základních provozních výdajů

města ve výši zhruba 1,5 mld. korun a samozřejmě také investičních akcí na základě stanovených priorit. Na kapitálové výdaje včetně dotací budeme mít v příštím roce k dispozici zhruba 880 milionů korun. Tato částka pokryje především investiční akce pokračující z roku 2017, včetně projektů realizovaných s podílem dotací, především z finančních prostředků Evropské unie, a případné havarijní stavy u bytových domů a školských budov.

Město již řadu let pracuje s dotacemi, především z evropských fondů. Uvedl jste, že tomu bude i v roce 2018. Můžete být konkrétní?

Ano, zmiňované dotace budou výrazným přínosem pro město! Více než 115 milionů bychom prostřednictvím integrované územní investice (ITI) měli získat na vybudování odborných učeben v prvních osmi základních školách. Tato investice do škol, včetně vybavení, přijde na 196 milionů korun. Podobně nám ITI pomůže při budování inteligentního dopravního systému, který pomůže alespoň částečně řešit neutešenou dopravní situaci v Pardubicích, kde by v následujících letech ze 120 milionové investice měla dotace pokrýt 85 procent.

S jakými dalšími významnými investicemi Pardubice počítají v letošním roce?

Největší investicí města v tomto roce bude právě budování odborných učeben, které mají zvýšit zájem žáků zejména o technické a přírodovědné obory, jako je matematika, fyzika, chemie, přírodopis, nebo dílny a výpočetní technika. Doplňujícím bodem projektu je zřízení připojení škol k internetu, které v odpovídající kvalitě a rozsahu zajistí efektivní využívání interaktivních učebních pomůcek, bez nichž to v dnešní době už moc nejde. Řešit budeme také bezbariérovost u jednotlivých škol.

Další významnou investicí bude rekonstrukce radnice na Pernštýnském náměstí, která přijde na 68 milionů korun. Úředníci i samospráva, kteří zde sídlí, budou zhruba

půl roku pracovat v náhradních prostorách kvůli značnému poškození stropu budovy z 19. století dřevokaznou houbou. Rekonstrukce bude rozdělena na čtyři etapy. První začala nyní v lednu v jižním křídle budovy a potrvá zhruba půl roku. Následovat budou opravy zbývajících částí radnice. Historickou budovu čeká nejen kompletní kontrola a sanace dřevěných stropů a s tím související rekonstrukce podlah, ale také výměna oken, výměna zastaralé elektroinstalace, rekonstrukce sociálních zařízení a podobně. Vzhledem k rozsahu prací bude nezbytný i zásah restaurátorů, které na závěr čeká oprava dochovaných mozaikových dlažeb i štukované omítkové výzdoby na chodbách a hlavním schodišti.

Peníze letos půjdou také úpravu křižovatky Průmyslová a Kyjevská za celkem 33 milionů korun, a to především pro chodce a cyklisty ve všech směrech.

Z dalších významných investic bude například pokračovat rekonstrukce kuchyně Sociálních služeb města Pardubic, která začala vloni a bude stát celkem 40 milionů korun, přičemž 20 milionů pokryje dotace, či zateplování DDM Alfa, kde město doplatí z celkových 10,5 milionů téměř 6,5 milionu. Z nových investičních akcí budou mít zelenou například i rekonstrukce dalších školních hřišť (ZŠ Studánka – 10,7 milionu a ZŠ nábreží Závodu míru – 12,5 milionu korun) a dalšími etapami bude pokračovat budování sítě cyklostezek.

Vynaložíme také nemalé prostředky na přípravu celé řady projektových dokumentací, jejichž výstupy ovlivní život v našem městě v letech příštích. Namátkou mohou jmenovat například další připravované změny na již zmíněné Kyjevské, ať už půjde o projektovou dokumentaci týkající se rekonstrukce mostu, mimoúrovňové kruhové křižovatky a jejího propojení s rychlodráhou, nebo propojky Kyjevské s ulicí Pod Břízkami. Připravovat se budou také projektové dokumentace na důležité terminály u nádraží aj.

Radniční zpravodaj - periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Radim Jelínek, Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, archivy autorů článků, titulní strana Luděk Vojtěchovský. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. El. adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 8. ledna 2017. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů, za tento obsah vydavatel RZ neodpovídá. Uzávěrka RZ 2/2018: 18. ledna 2018.

Terminály dostaly zelenou

O budoucí podobě terminálu B určeného regionální dopravě, který má vzniknout u hlavního vlakového nádraží, je rozhodnuto. Zastupitelé schválili záměr výstavby varianty, která by provozně nezatěžovala ulici Palackého a cestujícím by nabídla větší komfort. Odhadované investiční náklady na realizaci terminálu B činí přibližně 135 milionů korun, přičemž zhruba 50 milionů korun by mohla pokrýt dotace z programu ITI Hradecko-pardubické aglomerace.

Studie, kterou pro město zpracovala společnost OPTIMA spol. s r.o., řeší jak prostorovou, tak provozní návaznost na již vybudovaný terminál městské hromadné dopravy i na budoucí lávku, která má překlenout vlakové nádraží a vyústit v ulici K Vápence. Terminál by se měl nacházet v prostoru za bývalým obytným domem, město nyní bude jednat o výkupu či směně pozemků, jež jsou vlastnictvím Správy železniční a dopravní cesty, společnosti České dráhy a.s., firmy EUROBIT Real a.s. a zbývající potřebná část patří rodině Štovičkových.

„Město připravilo ve spolupráci s Pardubickým krajem navíc takový návrh stavby, jehož hlavním zadáním byl počet nástupních a výstupních ploch – celkem osm nástupních a dvě výstupní stanoviště, čtyři místa určená pro krátkodobé stání, osm až deset míst pro stání dlouhodobé,“ vysvětlil pardubický primátor Martin Charvát.

Projekt řeší také cyklistickou a pěší dopravu včetně mobiliáře a zeleně či organizaci dopravy a provozu.

Autobusy by navíc do plánového terminálu mohly přijíždět a vyjíždět i po zamýšlené nové komunikaci západním směrem.

„Nově bychom tak nezatěžovali ulici Palackého a křižovatku ulic Palackého a Kpt. Bartoše. Autobusy by do terminálu přijížděly přes terminál MHD a buď by východním směrem přes terminál A odjížděly vyhrazeným pruhem, nebo by vyjížděly po nové komunikaci na západní stranu,“ podotýká náměstkyně pardubického primátora zodpovědná za investice a územní plánování Helena Dvořáčková.

Podmínkou realizace terminálu B však je spolupráce a koordinace budoucí investice města spolu se soukromým vlastníkem a budoucím investorem tohoto území.

Terminál Jih

Schválení se dočkal také záměr výstavby terminálu Jih, a to dle studie zpracované společností Prodin a.s. Studie obsahuje jednak návrh dopravního řešení, tak i návrh řešení pozemních staveb.

„V rámci realizace terminálu by měl být v lokalitě Vápenka vybudován také parkovací dům o kapacitě přibližně 500 parkovacích míst, řešeno bude také parkování jízdních kol i napojení na lávku pro pěší přes železniční koridor. Kapacitní posouzení dotčených křižovatek, zejména křižovatky ulic Pražská a Teplého, je pro výstavbu parkovacího domu zásadní,“ podotýká ředitel Dopravního podniku města Pardubic Tomáš Pelikán.

Vybudování terminálu Jih včetně parkovacího domu by mělo stát odhadem zhruba 150 milionů korun s tím, že až 85 procent celkových způsobilých výdajů může pokrýt dotace z ITI Hradecko-pardubické aglomerace.

Primátor: Město nabídku ke koupi autobusového nádraží nikdy nedostalo

Na prosincovém jednání pardubického zastupitelstva se zastupitelé zabývali také nově vzniklou situací kolem pardubického autobusového nádraží pro regionální dopravu. K situaci, která hýbe médií, uvedl primátor:

„Město Pardubice nikdy neobdrželo nabídku, aby autobusové nádraží,

respektive pozemky, na kterém se nachází, odkoupilo. Nový majitel navíc nekoupil pouze pozemky, ale společnost, jež pozemky vlastnila. O tom, že „autobusové nádraží“ má nového vlastníka, jsme se dozvěděli ve chvíli, kdy jsme začali jednat o další možnosti parkování v areálu bývalého lihovaru. I přesto, že

zajištění regionální a dálkové dopravy je v kompetenci kraje, město Pardubice si samozřejmě uvědomuje složitost situace a je připraveno být kraji při řešení této situace nápomocno. Důkazem je náš záměr o vybudování nového, moderního terminálu B v blízkosti vlakového nádraží. To je ale běh na dlouhou

trať. Budeme se samozřejmě snažit být maximálně vstřícní při jednáních s krajem. Vždyť jde o autobusové nádraží v krajském městě. Osobně doufám, že stejně jako v případě parkování v lihovaru bude nový majitel podobně vstřícný i v případě areálu autobusového nádraží.“

Dotace města dosahují rekordních čísel

Město v letošním roce rozdělí více než sto milionů korun do několika oblastí. V rámci své dotační politiky tak Pardubice podpoří jak poskytovatele sociálních služeb, tak subjekty z oblasti sportu, kultury, cestovního ruchu či volnočasových a vzdělávacích aktivit. Část peněz je určena také na podporu ekologické výchovy, bezbariérovosti, prevenci kriminality i dobrovolných hasičů.

„Už druhým rokem se podpora těchto oblastí pohybuje na historickém maximu. S ohledem na pozitivní vývoj daňových příjmů v posledních letech se podařilo navýšit podporu ve všech dotačních titulech, nejvíce se to projevilo v oblasti sportu, sociálních služeb a kultury. S navýšenými prostředky v obdobné výši počítáme i v rozpočtu roku 2018,“ podotýká

náměstek primátora Jakub Rychtecký, do jehož gesce spadá jak oblast sportu, kultury a cestovního ruchu, tak sociální politika a zdravotnictví. „V tomto roce navíc nově počítáme s financováním služby Senior taxi. Podpořeny budou i stávající projekty, jako jsou zrakový screening v mateřských školách či Centrum integrované péče v pardubické nemocnici,“ doplňuje náměstek Jakub Rychtecký.

Na žadatele o dotaci od tohoto roku čekají o něco přísnější pravidla. Na základě zkušeností z minulých let i s ohledem na navýšení finančních prostředků radnice vnímala potřebu posílit a jednoznačně definovat sankce v případě, že dojde k porušení rozpočtové kázně. „Zastupitelstvem nově schválené Zásady pro poskytování dotací z rozpočtu města jasněji definují sankce, které budou uděleny při zjištění závažných pochybení při čerpání dotace ze strany příjemce. V takovém případě bude příjemce vyloučen z dotačního řízení na dobu jednoho roku, pokud se jeho pochybení budou opakovat, bude z dotačního řízení vylou-

čen na tři roky,“ dodává náměstek Jakub Rychtecký.

Za porušení zásad se považuje například porušení smlouvy o poskytnutí dotace ve smyslu použití prostředků v rozporu s účelem projektu, na který byla dotace poskytnuta, porušení zákona o účetnictví či uvedení vědomě nepravdivých údajů v žádosti o dotaci nebo jejich přílohách. Další novinkou schválených zásad pak je i povinnost zveřejnit smlouvu o poskytnutí dotace nad 50 tisíc korun v registru smluv.

Jednotlivé výzvy včetně výše alokovaných finančních prostředků jsou vyvěšeny na webu města v sekci Dotace a granty (www.pardubice.eu/urad/radnice/verejna-podpora-dotace-a-granty/).

„Žadatelé o dotace zde naleznou také termíny i nové zásady a pravidla konkrétního dotačního titulu pro podávání žádostí. Své žádosti v prvních kolech mohou podávat během ledna příštího roku, přesné termíny jsou součástí výzev, v průběhu roku pak budou pro podání žádostí vyhlášena maximálně tři kola,“ uzavřel náměstek Rychtecký.

Kaleidoskop prosincových událostí

5. prosince bylo Pernštýnské náměstí v obležení Mikuláše, čertů a andělů. Dorazil i sám Lucifer ve svém kočáře. Na všechny příchozí čekaly čtyři pekelné stupně.

Adventní trhy byly každý den od poloviny prosince obohaceny o zajímavý kulturní program a vánoční výtvarné dílny.

Na Štědrý den mohli obyvatelé tak jako každý rok vyrazit po vánoční nadílce do centra města, aby zde společně s přáteli strávili zbytek Štědré noci. A bylo zde plno! Na náměstí se zpívala Rybova Česká mše vánoční, otevřené byly kostely, galerie i muzeum na zámku.

Na Nový rok se v pardubické porodnici narodily tři děti – holčička a dva chlapečci. První na svět přišla Anežka Maria Amorová, která se narodila v 7:34 hodin.

V Pardubicích se konala další Tříkrálová sbírka pořádaná oblastní Charitou. Výtěžek pomůže seniorům a lidem s postižením v kraji, rodinám s dětmi v nouzi a umírajícím.

Zastupitelé schválili rozsáhlou změnu územního plánu

Zastupitelé Pardubic schválili XVII.b změnu Územního plánu města Pardubice. Jedná se o jednu z nejrozsáhlejších změn v době platnosti současného územního plánu týkající se pozemků po celém správním území města, s výjimkou katastrálního území Drozdice a Hostovice. Pořizování změny trvalo pět let. „Pořizování změn územního plánu je složitý proces a to, že trvá i několik let, není neobvyklé. XVII.b změna je jednou z nejrozsáhlejších v historii platného územního plánu, obsahuje téměř stovku návrhů. Vedle žádostí

o změnu územního plánu také opravuje 23 zřejmých nesprávností v ÚP. U každého návrhu se posuzovalo, zda je v souladu s právními předpisy, byl projednán s dotčenými orgány ve společném jednání, od hygieny a krajského úřadu až po různá ministerstva a další státní úřady, a s veřejností poté i ve veřejném projednání,“ řekla Helena Dvořáčková, náměstkyně primátora, do jejíž gesce územní plánování spadá.

Změna XVII.b mimo jiné vymezuje nové plochy pro bydlení v severozápadní části Rosic – Kréta, na severním okraji

Doubravic, ale i v dalších částech města. Dále jsou řešeny především nové lokality pro výrobu, občanskou vybavenost či dopravu, například dopravní napojení areálu pardubické nemocnice.

Územní plán obce je vyhotovován na základě stavebního zákona. Stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury. Vymezuje zastavěná území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy

a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy, zároveň stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. Jeho závaznou část, například funkční využití ploch, lze změnit změnami územního plánu. Pardubice během 15 let pořizovaly nebo pořizují dvacaterý změny územního plánu, zároveň je pořizován nový územní plán, který by měl být hotov do roku 2022.

Letištní terminál odbaví koncem ledna první cestující

Ve středu 23. 12. 2017 byla završena další etapa cesty pardubického mezinárodního letiště k novému terminálu. Po čtyřech týdnech předávek byl terminál Úřadem pro civilní letectví propuštěn do testovacího provozu. V tento den také společnost EBA, a.s., tedy provozovatel civilní části pardubického letiště, převzala terminál od generálního dodavatele stavby. „V průběhu ledna proběhne slavnostní otevření terminálu, a pokud nás při zprovoznování terminálu

nepřekvapí nic zásadního, chtěli bychom ještě v lednu z nového terminálu odbavit první let, tedy první cestující,“ sdělila při této příležitosti ředitelka EBA, a.s. a místopředsdkyně představenstva Hana Šmejkalová.

Letišti se v roce 2017 podařilo zastavit pokles počtu cestujících a především díky silnému závěru roku očekává růst přepravních statistik. „Po loňských 31 tisících odbavených cestujících se letos jejich počet dostane přibližně k 87 tisícům,

což představuje nárůst přibližně o 180%. Vezmeme-li v potaz potenciál nového terminálu, kde budeme schopni odbavit zároveň dva přílety nebo dva odlety, měli bychom se v roce 2018 přehoupnout přes 100 tisíc cestujících relativně rychle a mohli bychom se začít blížit rekordním letům 2012-2014, kdy letiště tuto hranici překonalo,“ uvedla dále Šmejkalová.

V současnosti letiště využívá zejména nízkokónkladová společnost RYANAIR třikrát týdně pro lety do Londýna (od konce

března přidá RYANAIR také dvakrát týdně linku do španělského Alicante), společnost RED WINGS pro svou linku do Moskvy a ruské cestovní kanceláře přepravující klienty z Petrohradu, UFY, Jekatěrinburgu, Kazaně a Samary. V létě 2018 se opět plánují desítky letů do dovolenkových destinací. Zájezd z Pardubic bude možno zakoupit do již tradičního Bulharska (Burgas), Černé Hory (Podgorica) nebo Řecka (Rhodos), nově také do Turecka (Antalye) a na Krétu (Heraklion).

Novorenesanční pardubickou radnici převzali stavbaři

Pardubickou radnici na Pernštýnském náměstí koncem roku převzali stavbaři. Jejich úkolem je zachránit před zničením jižní křídlo historické budovy, tedy to, jehož okna směřují do historického náměstí. Průzkum tu totiž prokázal napadení dřevěných konstrukcí dřevokaznou houbou. Celkem přijde rekonstrukce města na zhruba 67 milionů korun (s DPH). Kvůli havarijnímu stavu muselo být jižní křídlo zcela vystěhováno, neboť během první

etapy rekonstrukce projde rozsáhlými opravami právě čelní trakt radnice.

Historickou budovu čeká kompletní kontrola a sanace dřevěných stropů a s tím související rekonstrukce podlah, ale také výměna oken i zastaralé elektroinstalace, rekonstrukce sociálních zařízení a podobně. Vzhledem k rozsahu prací bude nezbytný i zásah restaurátorů, které na závěr čeká oprava dochovaných mozaikových dlažeb i štukované

omítkové výzdoby na chodbách a hlavním schodišti.

K novému roku se tak mění sídlo politického vedení města, včetně kanceláře primátora, které se dočasně přestěhovalo do pronajatých bytových prostor na třídě Míru č.p. 90. Historické centrum vyměnil za budovu magistrátu ve Štrossově ulici č.p. 44 tajemník magistrátu i jeho kancelář a Pernštýnské náměstí opustili i pracovníci odboru školství, kultury a sportu, který nyní přechodně sídlí nad Informačním centrem na náměstí Republiky 1. Úsek vnějších vztahů se přestěhoval do vedlejší budovy (č.p. 117) a tiskový úsek do č.p. 3. Personální oddělení, stejně jako podatelnu najdou klienti úřadu v bočním křídle radnice v přízemí, vchod je z Wernerova nábreží. Telefonní kontakty na všechna pracoviště magistrátu zůstávají nezměněny.

Od 2. ledna je na dobu rekonstrukce uzavřen hlavní vchod do budovy magistrátu. Přístup do severní části budovy, kde sídlí například ekonomický odbor,

a do bočních křídel radnice je z Wernerova nábreží. Do č.p. 3 se vchází přes Mázhauz, budova č.p. 117 má vlastní vchod. Po dobu rekonstrukce je uzavřen i dvůr radnice a není možno zajistit bezbariérový přístup k některým agendám. Veškeré změny jsou popsány na webu města, návštěvníky ale žádáme, aby před zamýšlenou návštěvou kontaktovali pracovníky, s nimiž chtějí hovořit, a informovali se o místě jejich působení. Primátor Pardubic, jeho náměstci i ostatní zaměstnanci radnice by se měli do svých kanceláří vrátit zhruba za půl roku, práce na rekonstrukci radnice však budou pokračovat až do června 2019.

Objekt radnice je nemovitou kulturní památkou zapsanou do Ústředního seznamu kulturních památek ČR. Jeho částečná rekonstrukce je neodkladná, neboť stropy budovy, postavené na sklonku 19. století, ničí dřevomorka. Nezastavilo ji ani ošetření dřevěných konstrukcí při rekonstrukci v letech 1993 a 1994.

Doubravice a Hrádek by mohla spojit cyklostezka

Pardubice a obec Srch budou spolupracovat na výstavbě nové cyklostezky Doubravice – Hrádek. Na svém prosincovém jednání o tom rozhodli zastupitelé města. Plánovaná trasa by měla být dlouhá zhruba 1,5 kilometru, přičemž část stezky se bude nacházet na území Pardubic, zbývající úsek povede po katastrech spadajících pod obec Srch.

Nositelům této investiční akce bude obec Srch, město se však bude na výstavbě cyklostezky finančně podílet. „Částka, kterou by město podpořilo tuto

stavbu, bude zařazena do městského rozpočtu na rok 2018. Celkem by se mělo jednat o zhruba 2,6 milionu korun včetně DPH,“ podotýká náměstek primátora zodpovědný za městský rozpočet Jiří Rozinek. Srch by výstavba stezky vyšla na necelé 3 miliony korun včetně DPH, přičemž celkové náklady dosahují výše přes 16 milionů korun včetně DPH.

Významnou část nákladů by navíc mohl pokrýt příspěvek ze Státního fondu dopravní infrastruktury. „V současné době je hotová dokumentace pro sta-

vební povolení a vykoupny jsou i potřebné pozemky. Vzhledem k tomu, že zastupitelé schválili smlouvu o spolupráci města Pardubice a obce Srch, zažádá obec o příspěvek ze Státního fondu dopravní infrastruktury, který by měl pokrýt až 85 procent uznatelných nákladů, tedy více jak 10 milionů korun,“ popisuje Helena Dvořáčková, náměstkyně primátora zodpovědná za investice a územní plánování. Skutečná výše příspěvku bude známa až po posouzení a schválení akce ze strany SFDI.

Zajímavosti z Pardubického kraje

V kraji se líbí filmařům

Filmová kancelář, kterou má ve svém portfoliu Destinační společnost Východní Čechy, pomáhá filmařům s výběrem lokací k natáčení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Během Vánoc bylo možné zhlédnout v České televizi vánoční pohádku Nejlepší přítel režiséra Karla Janáka, která se natáčela ve skanzenu Veselý kopec u Hlinska. Další pohádka je filmová a režisér Zdeněk Troška ji natáčel také u Hlinska. Dostala název Čertoviny a velká část vznikala v červnu 2017 přímo v Pekle Čertovina. Pohádka šla do kin 4. ledna. O prázdninách, konkrétně 21. srpna, v den padesátiletého výročí invaze, se můžeme těšit na premiéru filmu Jan Palach, jehož část byla natočena na pardubickém Pernštýnském náměstí v červenci 2017. To se na pár dní proměnilo ve Václavské náměstí, kde nechyběl

tank, obrněné transportéry a také více než 300 komparzistů, kteří hráli civilisty. Režisérem filmu je Robert Sedláček.

Olympiáda dětí a mládeže startuje v Pardubicích. Přijďte na ceremoniál!

V neděli 28. ledna v 15 hodin se uskuteční v Tipsport areně zahajovací ceremoniál zimní Olympiády dětí a mládeže 2018, soutěže pro nejtalentovanější sportovce v kategoriích mladších a starších žákyň a žáků. Dvouhodinový program nabídne taneční i pěvecká vystoupení a také slavnostní sliby, zapálení olympijského ohně a vyvěšení vlajek. Ceremoniál bude přístupný pro veřejnost, a to po předložení vstupenky, kterou je možné si vyzvednout zdarma na pokladnách Tipsport areny. Informace o akci a dalších distribučních místech najdete na www.olympic.cz/odm.

Cesta krajiny hřebčína do UNESCO pokročila do další etapy

Rada památky Krajina pro chov ceremoniálních kočárových koní v Kladru nad Labem schválila na svém prosincovém zasedání vypořádání připomínek k přihlášce do UNESCO. Možnost zohlednit připomínky je v metodice UNESCO nová a jejich zpracování zvyšuje šanci zápisu památky mezi světové unikáty.

Z připomínek vzešla například malá změna názvu památky, kam přibýlo slovo výcvik, takže nyní zní: Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladru nad Labem. Totiž právě výcvik určuje potřebné parametry krajiny tak, aby vyhovovala například poloměru otáčení kočárových spřežení a dalším požadavkům.

Náměstek Řehounek rezignoval na svůj post

Na jednání Zastupitelstva města Pardubic rezignoval na funkci náměstka primátora Jan Řehounek. Funkci náměstek opustil s koncem roku. „Nikdy jsem nebyl příznivcem kumulace funkcí. Hned po prvních týdnech, respektive dnech fungování sněmovny mi bylo jasné, že je opravdu nereálné souběžně vykonávat oba posty. Na práci ve sněmovně kladu velký důraz a jsem přesvědčen, že v Praze budu nápomocen k mnoha věcem, které budou pozitivní jak pro Pardubice, tak celý Pardubický kraj,“ uvedl ke svojí rezignaci na post náměstka primátora Jan Řehounek.

Pardubická Charita děkuje Třem králům

Ve dnech 4. – 10. ledna proběhl na Pardubicku již 18. ročník Tříkrálové sbírky. Oblastní charita Pardubice ze srdce děkuje všem malým i velkým koledníkům a všem dárcům, kteří přispěli jakoukoliv částkou do úředně zapečetěných pokladniček. Prostředky vybrané při Tříkrálové sbírce pomohou hlavně nemohoucím, seniorům a lidem se zdravotním postižením v Pardubickém kraji, dále rodinám s dětmi v nouzi a umírajícím. Více o sbírce a aktuálních výsledcích z celého regionu se můžete dozvědět na <http://pardubice.charita.cz/trikralova-sbirka/vysledky/>.

Oblastní charita Pardubice využije největší díl výtěžku sbírky na rozšíření kapacity pobytových odlehčovacích služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, další prostředky vynaloží na domácí hospicovou péči, na řešení mimořádných situací (povodně, požáry apod.) a na přímou pomoc lidem v nouzi. Část peněz je určena na projekty Diecézní charity Hradec Králové, Charity ČR a na humanitární projekty v zahraničí.

Více informací najdete na www.pardubice.charita.cz.

Město se zbavuje další bariéry

V Pardubicích mizí další bariéra, tentokrát v komunikaci na úřadech. Prostřednictvím nové služby Tichá linka zde budou moci své požadavky bez problému vyřizovat také sluchově postižení. Služba, kterou zajišťuje obecně prospěšná společnost Tichý svět, v rámci magistrátu města funguje nonstop bez nutnosti objednání a navíc je zcela zdarma.

„Odbor sociálních věcí má proškoleny celkem čtyři pracovníce, které Tichou linkou, tedy online tlumočení nebo online přepis obsluhují. Klient se sám či s příslušným pracovníkem úřadu, který vyřizuje jeho požadavek, dostává buď přímo na odbor

sociálních věcí, nebo jedna z proškolených pracovníček přijde na dané pracoviště s notebookem, jehož prostřednictvím se společně přihlásí k Tiché lince a vyřídí vše potřebné bez problému v komunikaci,“ popisuje fungování služby Iva Bartošová, vedoucí odboru sociálních služeb. Podle jejích slov se však vždy musí jednat o komunikaci mezi úřadem a klientem, Tichou linkou na magistrátu města nelze využívat pro soukromé účely.

Tichá linka se nachází přímo na odboru sociálních věcí, tedy na adrese U Divadla 828, ve 2. patře, v kanceláři č. 205. Fungování linky a komunikaci zajistí

tlumočník znakového jazyka či přepisovatel mluvené řeči. Pracovnice odboru se prostřednictvím aplikace mohou online formou spojit z jakéhokoli místa. Stačí mít k dispozici počítač, mobilní telefon či tablet, které mají webkameru a připojení k internetu. Neslyšící klient navíc může k vyžádání této služby použít speciální kartičku, kterou si lze vyžádat na pobočce společnosti Tichý svět v Bělehradské ulici. Zájemci se sluchovým postižením zde zároveň dostanou podrobnější informace, jak mohou službu online tlumočení/přepisu dále využívat pro vyřízení běžných záležitostí.

V Pardubicích budou k vidění nejlepší komedie z celé republiky

Východočeské divadlo bude od 22. do 29. ledna hostit již 18. ročník GRAND Festivalu smíchu. V hlavním programu pardubického týdne smíchu diváky opět čeká sedm nejlepších komedií, které v roce 2017 vznikly v českých divadlech. Další vynikající komediální představení budou moci zájemci zhlédnout v doprovodné části, v prologu či epilogu festivalu. Program soutěžní přehlídky, která je svým zaměřením zcela unikátní, neboť se věnuje výhradně komediálnímu žánru, je uveřejněn na internetových stránkách www.vcd.cz nebo na samostatném webu festivalu www.festivalsmichu.cz, který v průběhu přehlídky nabídne i Festivalové novin(k)y či fotografie ze zákulisí.

Mezi nej kvalitnější komediální inscenace, které se v soutěžním klání utkají o titul Komedie roku 2017, byly vybrány komedie o světě vědy Dotkni se vesmíru a pokračuj Městského divadla Brno, hu-

dební retro inscenace pro celou rodinu Tajný deník Adriana Molea ve věku 13 a ½ v podání pražského Divadla v Dlouhé či současná britská komedie Vincenc královéhradeckého Klicperova divadla. Výlet do světa mužských sebestředností nabídne konverzační komedie Obraz Komorní scény Aréna z Ostravy, pohled na jednu rodinnou večeři zprostředkuje současná česká hra Pohřeb až zítra Švandova divadla na Smíchově a na dobu, kdy se zdálo všechno možné, zavzpomíná hudební komedie Městských divadel pražských 60's aneb Šedesátky. Do šedesátých let minulého století diváky přenesou také pořádací soubor Východočeského divadla, který do soutěže vysílá nelibostnou komedii podle slavného Formanova filmu Hoří, má panenko!

„V minulých letech převládalo u vybraných titulů především kritérium množství smíchu, dnes už je ale jasné, že divadelní komedie má i hlubší význam. Pro

tvůrce se stává prostředkem k vyjadřování postojů k nejpálčivějším problémům života jednotlivce i celé společnosti. Komediální řešení situací prostupuje všemi žánry a je vyhledávaným prvkem ke sdělování i těch nejvážnějších témat. Je tedy přirozené, že ani náš festival nemůže tyto moderní trendy a přístupy ignorovat,“ říká ředitel festivalu Petr Dohnal.

Soutěžní komedie bude tradičně hodnotit odborná a studentská porota, své hlasy samozřejmě opět odevzdají i sami diváci. Hlavní cenou festivalu pak bude titul Komedie roku 2017, dále budou předány Ceny odborné a studentské poroty, Cena diváků a Ceny za nejlepší ženský a mužský herecký výkon. Poslední bude udělena i Cena Genia smíchu, která je oceněním za mimořádný přínos v herectví, režii či jiné oblasti divadelnictví komediálního žánru v posledních letech. Novinkou 18. ročníku bude Cena za nejlepší režii. „Na většině festivalů se

obvykle odměňují divadla a herci, přitom za každým dobrým hereckým výkonem, za výběrem a realizací inscenace stojí režisér. Jeho vize, akcentace tématu a použité výrazové prostředky jsou nezaměnitelné zejména u komediálního žánru. Novým oceněním proto chceme oboru režie vyjádřit náležitý respekt,“ odůvodňuje navýšení festivalových cen dramaturgyně Jana Uherová.

Výsledky festivalu budou vyhlášeny v rámci závěrečného Galavečera smíchu, který v posunutém přímém přenosu tradičně odvysílá Česká televize. Večerem diváky provede herec a režisér Miroslav Hanuš.

Nad 18. ročníkem GRAND Festivalu smíchu převzali záštitu Ministerstvo kultury ČR, hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, primátor města Pardubice Martin Charvát a prezident Herecké asociace Ondřej Kepka.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Královna violy Jitka Hosprová v Domě hudby

Trojici lednových abonentních koncertů Komorní filharmonie ozdobí vzácný host. Ve dnech 22. – 24. ledna se spolu s filharmonii představí nekorunovaná královna violy Jitka Hosprová. Mnozí si ji možná vybaví jako účastnici populární televizní soutěže Star Dance, ovšem tentokrát „vtančí“ na podium Sukovy síně coby špičková česká sólistka a partnerem jí bude viola – neprávem opomíjený nástroj, jehož je vášnivou a úspěšnou propagátorkou. Dramaturgie pro program lednových koncertů zvolila čtyři atraktivní skladby. Na úvod zazní Sere-nata notturna neboli Noční serenáda

W. A. Mozarta, na niž naváže Potpourri pro violu a orchestr Johanna Nepomuka Hummela. Tato směs známých melodií je sice zábavná pro posluchače, ovšem pro sólistu je skutečnou výzvou a příležitostí dokázat svou technickou zdatnost a virtuositu. Jitka Hosprová se představí také v druhé polovině programu při provedení dalšího neméně náročného sólového partu Andante e rondo ongarese německého romantika Carla Maria von Webera. Závěr večera ovládne nádherná hudba plná pohádkových obrazů. Vůbec poprvé provedeme kompletní hudbu k polovečernímu baletu Maurice Ravela Má matka husa,

kterou jsme dosud několikrát uvedli pouze jako suitu. Koncerty se uskuteční pod taktovkou šéfdirigenta Petera Ference a začínají vždy v 19.30 hodin.

Filharmonie v lednu nezapomíná ani na ty nejmladší posluchače! V neděli 14. ledna v 10.30 hodin se uskuteční již druhé matiné koncertního cyklu pro děti a rodiče „O čem nám vypráví hudba“, tentokrát na téma „Dvořák a Suk – učitel a žák“. Pořadem bude opět provázet dirigent Marko Ivanović spolu s moderátorem Petrem Kadlecem. Více na www.kfpar.cz. Těšíme se na všechny posluchače!

Andrea Žeravíková, mluvčí KFP

Večery s dechovkou se přesouvají do KD Hronovická

Oblíbené Večery s dechovkou se z provozních důvodů nebudou v roce 2018 konat v prostorách KD Dubina, ale budou přesunuty do KD Hronovická. Pozor! Se změnou místa konání dochází i ke změně termínů. **Večery s dechovkou se nebudou konat v pátek, ale vždy v sobotu od 18:00 hodin.**

Program:

27. 1.	18:00	Živaňanka
24. 2.	18:00	DO VI. Kosiny Přelouč
10. 3.	18:00	Pardubická šestka
7. 4.	18:00	DO KD Holice

Věříme, že si cestu za svým oblíbeným pořadem všichni milovníci dechové hudby najdou a že změna místa přispěje ke spokojenosti všech návštěvníků.

Dny otevřených dveří na univerzitě

V lednu a začátkem února pokračují dny otevřených dveří na fakultách Univerzity Pardubice, v rámci nichž se zájemci o vysokoškolské studium dozvědí všechny potřebné informace o přijímacím řízení pro akademický rok 2018/2019. Zájemci o studium na Univerzitě Pardubice mají k dispozici i speciální webovou stránku – www.evolutce.cz, kde naleznou řadu užitečných informací, zorientují se ve studijní nabídce, vyhledají si svůj obor a zjistí si o něm základní informace.

V rámci dnů otevřených dveří si zájemci budou moci prohlédnout posluchárny, laboratoře a další studijní zázemí jednotlivých fakult nebo v univerzitním kampusu.

Dny otevřených dveří:

- 12. 1. Fakulta restaurování v Litomyšli
- 17. 1. a 10. 2. Fakulta ekonomicko-správní výukový areál (budova EB) v univerzitním kampusu v Pardubicích – Polabinách
- 18. 1. Fakulta zdravotnických studií areál fakulty v Průmyslové ulici 395
- 31. 1. Dopravní fakulta Jana Pernera

areál fakulty v univerzitním kampusu v Pardubicích – Polabinách

1. 2. Fakulta elektrotechniky a informatiky – budova fakulty na nám. Čs. legií 565 v centru města

7. 2. Fakulta chemicko-technologická – areál fakulty v univerzitním kampusu v Pardubicích – Polabinách

8. 2. a 17. 2. Fakulta filozofická – univerzitní aula v univerzitním kampusu v Pardubicích – Polabinách

Valerie Wágnerová, mluvčí univerzity

Integrované územní investice
Hradecko-pardubické
aglomerace

ITINewsletter

1

LEDEN 2018

iti.hradec.pardubice.eu

CO JE ITI?

ITI. Tři písmenka a za nimi čtyři miliardy korun, které mohou změnit Pardubice a celé území tzv. Hradecko-pardubické aglomerace.

Města, obce, kraje, vysoké školy nebo soukromí podnikatelé od Chrudimi přes Přelouč, Pardubice, Holice, Hradec Králové až po Chlumec nad Cidlinou a Jaroměř mohou poprvé v historii získat významné finanční prostředky směřující především na rozvoj vzdělávání, dopravy a obnovu památek.

Hlavní výhodou ITI, tedy Integrované územní investice, je rezervace finančních prostředků, které mohou být použity výhradně na projekty

potřebné pro rozvoj daného území. Jednat by se mělo o větší a investičně náročnější akce, které by bez prostředků z Evropské unie nebylo možné realizovat.

Cestující se tak již v brzké době dočkají například sedmi nových dopravních terminálů, z toho dvou v Pardubicích, několika kilometrů nových trolejbusových tratí, cyklostezek a mostu přes Labe. Do krásy rozkveté řada významných památek – Kunětická hora nebo pardubický zámek, Automatické mlýny se změní v nové centrum města a Památník Zámek bude konečně důstojnou vzpomínkou na nevinné

oběti. Stovky miliónů směřující do rekonstrukcí a vybavení odborných učeben zase posunou základní a střední školy do 21. století.

A stavět už se na mnoha místech začalo v loňském roce. V Pardubicích například odstartovala rozsáhlá rekonstrukce národní kulturní památky Příhrádek, v Ohrazenicích byla zahájena výstavba nových depozitářů pro Východočeské muzeum. Do provozu budou v nejbližších týdnech uvedeny také nové trolejbusové trati – do Ohrazenic a na Zámek a tři nové cyklostezky. Stavět se ale bude především v letošním a příštím roce. Už v polovině roku například stavbaři obsadí prvních osm pardubických základních škol, v ulicích se objeví speciální trolejbusy a cestující začnou využívat výhod nového odbavovacího systému, třeba s možností použití platební karty. Celkem se jenom v Pardubicích bude jednat o desítky projektů.

V České republice dostalo podobnou příležitost sedm oblastí, jejichž jádrem jsou největší města – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. K těmto centrům byla přidělena území s vysokou koncentrací obyvatel, a to Ústecko-chomutovská, Olomoucká a také naše Hradecko-pardubická. Jedná se o oblasti s největším potenciálem růstu a rozvoje, jejichž podpora má napomoci zvýšení konkurenceschopnosti České republiky v evropském i světovém měřítku. Dohromady má sedm ITI rezervovaných přibližně 35 miliard korun.

VÝZVA PRO MĚSTO

Pardubice mají poprvé v historii možnost získat významné finanční prostředky z Evropské unie na realizaci svých důležitých projektů. Integrovaná územní investice (ITI) je totiž přímo šitá na rozvoj velkých měst a jejich nejbližšího okolí. Evropská unie si velice dobře uvědomuje význam městských aglomerací pro rozvoj svých států. Právě ve městech a jejich nejbližším okolí žije většina obyvatel země a jsou hlavním motorem ekonomiky.

A právě tyto metropole nyní mohou rozhodovat o tom, do kterých problematických oblastí půjdou miliardy z evropských fondů. My jsme se společně s dalšími partnery zaměřili především na investice do udržitelné dopravy, podpory technického a přírodovědného vzdělávání na základních, středních a vysokých školách, inovativního podnikání a na opravy zchátralých památek, které tak mohou rozhýbat cestovní ruch.

ITI je zkrátka velkou příležitostí pro celou naši aglomeraci a jsem hrdý na to, že město Pardubice se stalo lídrem růstu celého regionu.

Martin Charvát

primátor města Pardubic

Mimořádná příloha Radničního zpravodaje není jediným informačním zdrojem o ITI. Pravidelné zprávy o připravovaných a realizovaných projektech nebo o vyhlášených výzvách naleznete na webu <http://iti.hradec.pardubice.eu/>, kde se také můžete přihlásit k odběru elektronického čtvrtletníku Newsletter ITI (nebo přes QR kód vpravo). Aktuality jsou připraveny také na facebookovém profilu www.facebook.com/hradeckopardubickaaglomerace.

ZÁMEK Na dvoře Pernštejnů

Pardubický zámek se znovu přiblíží podobě ze své nejslavnější éry. Po rozsáhlé rekonstrukci zavede návštěvníky do doby vlády rodu Pernštejnů nový prohlídkový okruh, který je provede sály a místnostmi, které jsou v současné době využívány pro stálé expozice, výstavy, depozitáře nebo dílny.

Více než 110 milionů korun přispěje především k úpravě velkých sálů nad vstupní branou. Některé provozy a depozitáře se postupně přesunou do pracoviště v Ohrazenicích, historická expozice se stane součástí okruhu a další, poměrně rozsáhlé, výstavní

prostory bude mít muzeum v hospodářských budovách na nádvoří, včetně velmi komfortního návštěvnického a vzdělávacího centra.

Hlavními společenskými prostory zámku se stanou velké sály v 2. a 3. nadzemním podlaží v přední budově zámku nad hlavní branou. To umožní lépe chránit mimořádně cenné renesanční nástěnné malby v Rytířských sálech a také navýšit kapacitu při řadě významných akcí.

Žadatel: Pardubický kraj

Celkové náklady: 111 mil. Kč

Dotace EU: 93,5 mil. Kč

PŘÍHRÁDEK Genius loci města

Řadu let nevyužívaná a chátrající část pardubického Příhrádka se po rozsáhlé rekonstrukci poprvé otevře veřejnosti. Zkrášlený Příhrádek tak doplní genius loci historické části krajského města.

Tři domy na malebném náměstí u pardubického zámku se změní v grafickou a tiskářenskou dílnu, čítárnu, sál na autorská čtení a další komorní pořady. Krajská knihovna v Pardubicích zde vytvoří interaktivní centrum, které ponese jméno bratrů Vokolkových. Objeví se zde také hudební oddělení s poslechovými

místnostmi, badatelný, prostor k promítání dokumentů a hraní společenských her. Nebude chybět ani expozice čtrnácti významných spisovatelů a ilustrátorů Pardubického kraje a aktuální výstavy.

Pardubický kraj, který domy získal v roce 2015 z majetku státu, začal s rekonstrukcí v loňském roce a opravy historické části krajského města potrvají do konce roku 2020.

Žadatel: Pardubický kraj

Celkové náklady: 54,6 mil. Kč

Dotace EU: 44,4 mil. Kč

ZÁMEČEK Důstojné vzpomínky

Památník Zámeček je symbolickým místem bolestných vzpomínek na utrpení války a spáchané nacistické zločiny. Je přímým důkazem toho, že město Pardubice bylo během druhé světové války dějištěm významných událostí, jako je například příprava atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha.

Pietní místo je silným mementem útrap, které nacistický režim způsobil. Bohužel současná podoba Památníku je značně

nesourodá a souvislosti s nacistickým obdobím se vytratily. Proto je potřeba je zde opět obnovit a dodat této národní kulturní památce na důstojnosti.

Novou podobu Památníku určila architektonická soutěž. Z osmi návrhů vzešlo vítězné řešení architektonické kanceláře Žalský architekt, jejichž ateliér se například podílel na návrhu expozice pro Památníky v Lidicích a Ležákách.

Součástí rekonstrukce Zámečku bude

výstavba nové podzemní expozice, která bude přístupná po rampách, podél nichž budou ve stěnách vyryta jména obětí. Expozice bude umístěna v zemi a vklíněna mezi stromy, tak aby nekonkurovala samotnému žulovému

pomníku, který bude odrazovým můstkem nové kompozice areálu. Ztrácet se bude pod zelenou střechou přecházející plynule v navazující louku. Nové zídky a rampy ztvární zářez-jizvu, které si místo navždy ponese.

KUŇKA **Proměna připravena**

Dominanta našeho kraje se dočká dlouho odkládané opravy západního křídla hradu. Rekonstrukce umožní zpřístupnění nádherných Jurkovičových interiérů, kde vznikne nová expozice.

Současně nabídne jedinečnou vyhlídku do okolí, která doposud nebyla návštěvníkům přístupná. Rehabilitace se v rámci projektu dočká i prostor nádvoří se svou původní prvorepublikovou patrovou verandou, kde se dnes nachází občerstvení. Právě zde vznikne nové informační centrum s prodejnou a zázemím pro návštěvníky.

Na hradě se ale připravují i další

změny. Oprava se dotkne také hradního paláce a úpravou projde i podhradí.

Práce na opravách objektů a cenných interiérů, které vznikly v rámci zachranné rekonstrukce ve 20. letech minulého století podle projektů architekta Dušana Jurkoviče, budou s podporou prostředků z ITI a Národního památkového ústavu zahájeny v květnu 2018.

Otevření nově opravených prostor je plánováno na rok 2021.

Žadatel: Národní památkový ústav
Celkové náklady: 76,4 mil. Kč
Dotace EU: cca 61,1 mil. Kč

MLÝNY **Kráska nad Chrudimkou**

Automatické mlýny, jedna z dominant Pardubic, byly postaveny na počátku 20. století podle návrhu architekta Josefa Gočára. Svému původnímu účelu objekt sloužil až do roku 2013 a od roku 2016 ho vlastní manželé Smetanovi. Noví majitelé od převzetí areálu hledají jeho nové využití, ale hlavním cílem zůstává areál otevřít, nově jej zpřístupnit veřejnosti a dosáhnout tak jeho opětovného oživení. Na realizaci projektu se bude podílet také Pardubický kraj, který v prosinci rozhodl o odkoupení části Mlýnů. V Gočárově budově by tak měla být umístěna galerie 21. století. Silo dál zůstane manželům

Smetanovým, kteří jej využijí pro kulturní a kreativní účely a postaví také nové veřejné prostory – Mlýnský dvůr a vstupní prostor do Mlýnů. Na revitalizaci areálu přímo navazuje také projekt Centrální polytechnické dílny připravovaný městem Pardubice. Dle odhadů by všechny projekty mohly být dokončené v roce 2021 a areál na břehu Chrudimky by se měl stát novým významným centrem města.

Žadatel: Smetanovy mlýny
Pardubický kraj
Celkové náklady: cca 300 mil. Kč
Dotace EU: cca 180 mil. Kč

Jednou z dalších výraznějších změn bude dosázení lesa, čímž se podoba tohoto území přiblíží roku 1942, kdy došlo k exekuci 194 obětí. V areálu Památníku, který přijde o své oplocení, budou také postaveny nové přístupové

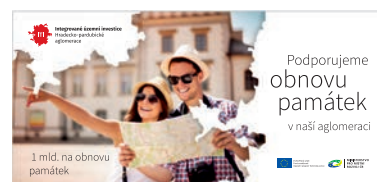
cesty, upravena cestní síť pro pěší a vznikne nové parkoviště. Součástí architektonické studie je také možnost propojení Památníku Zámeček s Larischovou vilou, kterou vlastní Československá obec legionářská.

Zrekonstruovaný a zmodernizovaný Památník nemá pouze ukazovat cestu nacistů k ničení lidí, ale také cestu československé společnosti k vyrovnání se s následky války. Nemá být jen místem popisujícím život obětí nacistické zvěře či dějištěm pietních aktů, ale měl by sloužit pro pochopení kořenů nacistické ideologie i rasové a národnostní nenávisti. Hlavním cílem je přiblížit toto území roku 1942, tedy roku oprav. Expozice je navržena ve čtyřech rovinách: Paměti doby, mrtvých, zmizelých a živých.

Město chce zrekonstruovanou národní kulturní památku otevřít na jaře 2020.

Zároveň jedná se státní příspěvkovou organizací Památník Lidice, která spravuje Pietní území Ležáky, o užší spolupráci mezi jednotlivými organizacemi.

Žadatel: město Pardubice
Celkové náklady: cca 20 mil.
Dotace EU: cca 18 mil.

ČTVRT MILIARDY PRO PARDUBICKÉ ŠKOLY

Pardubické základní školy se během několika měsíců změní k nepoznání. Žáci a učitelé se mohou těšit na nové a plně vybavené moderní učebny a laboratoře fyziky, chemie, přírodovědy, matematiky, počítačů nebo dílen. Už v dubnu letošního roku odstartuje rekonstrukce prvních osmi z nich, které usilují o dotaci z ITI Hradecko-pardubické aglomerace. Modernizovat by se mělo dvanáct ze sedmnácti pardubických základních škol.

Hlavním cílem je nejen zlepšení úrovně vybavení odborných učeben, ale zejména zvýšení zájmu dětí o studium technických oborů na středních a vysokých školách, které nepatří mezi oblíbené. Příslibem by mělo být budoucí zvýšení počtu kvalifikovaných pracovníků v technických oborech, kteří dnes na trhu práce v regionu chybějí. Část prostředků z téměř dvou set milionů korun půjde také na zajištění vnitřní konektivity školních budov, tak aby v následujících letech splňovala vzrůstající požadavky pro připojení k internetu. Součástí projektů je také odstraňování bariér pro handicapované žáky.

Ve většině škol budou proto postaveny nové výtahy nebo zdvihací plošiny a schodolezy, které zajistí bezbariérový pohyb po budovách. Rekonstrukce prvních osmi škol začne na jaře letošního roku a dokončena by měla být v září. Zbývající pardubické základní školy se rekonstrukce dočkají do konce roku 2020.

Modernizace odborných učeben na základních školách přímo navazuje na projekt Centrálních polytechnických dílen, které nabídnou nadstandard novému vybavení. Školy tak dostanou možnost využít prostory pro běžnou výuku s využitím pomůcek, které jsou finančně příliš nákladné, ale také pro práci s dětmi ze znevýhodněných rodin nebo nadanými žáky.

Žadatel: město Pardubice
Celkové náklady: cca 200 mil.
Dotace EU: cca 170 mil.

ŠKOLY VSTOUPÍ DO

Špičkově vybavené laboratoře a dílny, atraktivní výukové programy, nadšení lektori. V Pardubicích vzniká projekt Centrálních polytechnických dílen (CPD).

Automatické mlýny se v nadcházejících letech změní k nepoznání. Kromě nadregionální galerie, nových veřejných prostranství, obchodů a dalších služeb najdou v areálu své místo také Centrální polytechnické dílny. Projekt vzniká v Pardubicích od roku 2014 a nyní konečně dostává jasnější obrysy a brzy by se měl stát realitou.

CPD by měly vzniknout jako nadstandardní vzdělávací centrum na podporu technického vzdělávání, které budou v rámci výuky využívat zejména základní školy z Pardubic a okolí. Hlavní myšlenkou projektu je snaha o propojení formálního vzdělávání se zájmovým a neformálním. Koncept výuky bude založen na malých skupinách po patnácti žácích s maximálním zapojením do praktických cvičení a experimentů. Své využití objekt najde také pro středoškolskou výuku, v odpoledních hodinách (včetně víkendů) pak pro neformální a volnočasové vzdělávání formou kroužků pod záštitou DDM a pro veřejnost. Přístupné by CPD mohly být od roku 2021.

O umístění CPD se vedly poměrně dlouhé diskuze. Nakonec bylo rozhodnuto o přestavbě staré skladové haly balené mouky v areálu Automatických mlýnů. Projekt uznávaného architekta Jana Šěpky

NANOMATERIÁLY Z UNIVERZITY

Výzkum nanomateriálů a nanokompozitů nebo vývoj speciálních materiálů pro letecký průmysl a medicínu. Univerzita Pardubice získá z ITI více než dvě stě milionů korun na rozvoj výzkumných a vývojových pracovišť a na podporu spolupráce těchto pracovišť s aplikační sférou. V rámci třech svých významných projektů se zaměří

na oblast materiálového výzkumu, elektrotechniky, informatiky, dopravních systémů a logistiky s cílem přispět k zvýšení konkurenceschopnosti podniků působících v Hradecko-pardubické aglomeraci. Projekt **NANOBIO** je zaměřen na posilování mezioborové spolupráce ve výzkumu nanomateriálů nebo nanokompozitů a při studiu jejich

účinku na živé organismy. Je prioritně cílený na nanostruktury využitelné při výrobě cílených léčiv a implantátů, má podpořit spolupráci mezi výzkumnou a aplikační sférou a pokrýt aktivity, které nezbytně předcházejí uvedení nových nanomateriálů na trh.

Žadatel: Univerzita Pardubice
Celkové náklady: 122 mil.
Dotace EU: 103,7 mil.

21. STOLETÍ

Dalším projektem Univerzity Pardubice je **NANOMAT**, který je zaměřený na materiálový výzkum, především na vývoj, syntézu a předaplikační testování nových vysoce citlivých čidel mechanického napětí a různých druhů záření a vysoce účinných tepelných izolantů. Materiály s výjimečnými vlastnostmi najdou uplatnění zejména v automobilovém a leteckém průmyslu a v medicíně.

Žadatel: Univerzita Pardubice
Celkové náklady: 70,5 mil.
Dotace EU: 59,9 mil.

Na výzkum a vývoj se univerzita zaměří i ve svém třetím projektu **POSITRANS**. Ve spolupráci s význam-

počítá s úpravou chátrajícího objektu ze sedmdesátých let minulého století tak, aby vyhověl požadavkům na moderní vzdělávací prostory.

CPD by měly svým návštěvníkům na ploše zhruba 1500 m² nabídnout deset odborných učeben a laboratoří. Zázemí zde najdou v odborných laboratořích zájemci o fyziku, chemii, biologii, k dispozici bude dílna pro kov a elektro, dílna na dřevo, učebna robotiky a grafiky, sál Svět dětí, dílna pro řemesla a stavebnice, dílna textilu, grafiky a designu a v neposlední řadě také univerzální prezentační a promítací sál.

Zejména tento prostor nabídne v regionu ojedinělé vybavení, tzv. Science on Sphere. Science on Sphere, nebo-li Věda na kouli (SOS), je sférický projekční systém vytvořený americkým Národním úřadem pro oceány a atmosféru (NOAA). Jedná se o interaktivní model planety Země, na kterém je možné promítat zemský povrch, a to při plné simulaci jeho přírodních jevů. Díky tomu budou moci návštěvníci lépe porozumět například zemětřesení, pozorovat námořní cesty nebo sledovat mořské proudy. Zařízení ale umožní také zkoumat povrch Slunce a dalších planet.

Do projektu by měl být zapojen také Pardubický kraj a v pozici partnerů také firmy a podnikatelé. Prvních z nich již projevíli zájem o navázání spolupráce, která bude spočívat zejména v dodávkách pracovního materiálu, výpůjčce zařízení, poskytnutí lektorů na vedení odborné výuky či finančních příspěvcích.

Žadatel: město Pardubice
Celkové náklady: cca 100 mil.
Dotace EU: cca 80 mil.

nými partnery z regionu, jako jsou RETIA, ERA nebo Mikroelektronika, bude rozvíjet specializace, které se uplatní v systémech a technologiích pro automatizaci, zabezpečení a řízení dopravy a logistiky a budou mít využití nejen v České republice, ale i v zahraničí.

Žadatel: Univerzita Pardubice
Celkové náklady: 70,5 mil.
Dotace EU: 59,9 mil.

NOVÉ LABORATOŘE A DÍLNY

Na projekty základních škol navazuje modernizace odborných učeben na středních školách. Díky ITI se nových laboratoří a dílen dočká minimálně osm krajských středních škol v Pardubicích, Chrudimi a Holících. Rekonstrukce učeben pro výuku odborných předmětů, včetně vybavení, začnou už v letošním roce a dokončeny budou nejpozději v roce 2019.

Gymnázium, Pardubice, Mozartova
Interaktivní učebny matematiky a deskriptiv, náklady 8,9 milionu korun.

SpŠ stavební Pardubice
Modernizace a vybavení truhlářských a tesařských dílen, náklady 14,8 milionu korun.

SPŠE a VOŠ Pardubice
Vybavení učeben pro výuku moderních průmyslových technologií a automatizovaného řízení, náklady 15 milionů korun.

SoŠ a SOU obchodu a služeb Chrudim
Vybudování dílen odborného výcviku v oboru cukrář, náklady 7,6 milionu korun.

SpŠ Chrudim
Strojní vybavení školních dílen pro výuku soustružení a pro obory Strojrenství a Mechatronika, náklady 19,7 milionu korun.

Obchodní akademie Chrudim
Rekonstrukce učeben IT a přírodovědných předmětů, náklady 8,7 milionu korun.

Gymnázium Holice
Rekonstrukce odborných učeben a laboratoří fyziky, chemie a biologie, náklady 7 milionů korun.

SŠ automobilní Holice
Modernizace dílen odborného výcviku a praxe, vložení patra v hale a nástavba přístavku, náklady 24,2 milionu korun.

Žadatel: Pardubický kraj
Celkové náklady: cca 106 mil.
Dotace EU: 90 mil.

TERMINÁLY ZPŘÍJEMNÍ CESTOVÁNÍ

Pardubice dlouhodobě usilují o nalezení řešení špatné dopravní situace ve městě. Dílčím krokem by měla být podpora autobusové dopravy.

Pardubice v minulém roce dokončily rekonstrukci prostoru před vlakovým nádražím. Město tak získalo moderní terminál pro městskou dopravu. A ve výstavbě terminálů chce pokračovat. Stávající autobusové nádraží pro regionální dopravce nenabízí cestujícím odpovídající komfort a zázemí. Na konci minulého roku navíc autobusové nádraží změnilo majitele, který má v této lokalitě velké plány s novou výstavbou a se stávajícím autobusovým nádražím do budoucna nepočítá. Snaha je proto směřována k vybudování dvou městských terminálů, které by měly zásadním způsobem ovlivnit dopravní chování ve městě. Jeden z nich by měl vzniknout v sousedství Multimodálního uzlu veřejné dopravy, druhý na Dukle.

TERMINÁL B

Pardubice po dokončení přednádraží, které slouží pro městskou hromadnou dopravu, plánují vybudovat také terminál pro regionální autobusy. Terminál B by po dlouhém hledání měl najít své místo u hlavního vlakového nádraží za bývalým bytovým domem.

Město proto nyní jedná o výkupu či směně pozemků s jejich vlastníky, aby mohly být podniknuty další kroky při přípravě jeho realizace. Vítězná varianta by navíc neměla oblast provozně zatížit a cestujícím nabídnout větší komfort.

Návrh stavby město připravilo ve spolupráci s Pardubickým krajem. Projekt

počítá s celkem osmi nástupními a dvěma výstupními stanovišti, čtyřmi místy pro krátkodobé stání a osmi až deseti pro stání dlouhodobé. Autobusy by pak do plánového terminálu mohly

částečně přijíždět a vyjíždět po nové komunikaci západním směrem. Hlavní výhoda této lokality tedy spočívá v tom, že prostorově i provozně navazuje na stávající terminál MHD a do budoucna

také na lávku, která má překlenout kolejiště hlavního nádraží a vyústit v ulici KVápence na Dukle.

Kromě samotného terminálu návrh řeší také cyklistickou a pěší dopravu, dopro-

příčemž žádost o dotaci z ITI bude předložena na částku ve výši 50 až 100 milionů korun.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: 135 mil. korun

Dotace EU: 50-100 mil.

TERMINÁL JIH

Ulehčit cestování obyvatelům Dukly a jižní části města by měla výstavba terminálu C, který je také označován jako terminál JIH.

Schválená studie, jejíž přípravu koordinoval Dopravní podnik města Pardubic, navrhuje jeho umístění na druhé straně kolejiště v areálu Vápenka. Při přípravě návrhu stavby, na kterém město aktuálně pracuje, jsou reflektovány požadavky všech vlastníků a potřeb v území.

Kromě samotného terminálu návrh počítá také s řešením dopravní situace v této lokalitě. To bude zahrnovat vybudování parkovacího domu pro automobily s přibližnou kapacitou 500 míst, a to včetně odpovídajícího zázemí pro parkování jízdních kol. Součástí projektu budou také komunikace propojující terminál JIH s ulicí KVápence, Milheimova a komunikací I/37 a zavedení linek autobusů MHD. Spojení s hlavním železničním uzlem bude pro pěší zajištěno pomocí plánované lávky vedoucí přes železniční koridor, která bude napojena na nově připravovaný terminál B a stávající terminál MHD v prostoru před nádražím.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: 150 mil. korun

Dotace EU: cca 100 mil.

DOPRAVA V CENTRU BEZ KOLON

Plynulejší doprava bez velkých kolon a nepříjemných zdržení. To je cíl projektu zaměřeného na inteligentní dopravní systém.

Jeho hlavním cílem je podpora provozu pardubické městské dopravy, propojení křižovatek řízených semaforem a vytvoření dopravního centra.

Vzhledem k tomu, že je hustota automobilového provozu v Pardubicích vysoká, je třeba maximálně

podpořit zejména provoz trolejbusů a autobusů MHD, které by měly dostat v případě zpoždění na křižovatce řízené semaforem možnost rychlejšího průjezdu. Některé řadiče na křižovatkách jsou navíc za hranicí své životnosti, aby systém fungoval, bude nutné je vyměnit.

Dalším bodem projektu je propojení všech křižovatek, což umožní jejich vzájemnou komunikaci, vzdálené řízení a připojení k dopravní ústředně,

díky níž bude provoz na křižovatkách pod nepřetržitou kontrolou.

Dojde také k vybudování dopravního centra, ve kterém se budou veškeré informace shromažďovat a následně vyhodnocovat. Díky tomu bude možné křižovatky řídit z jednoho místa a navíc bude možné spouštět předem připravené dopravní plány, které budou odpovídat určitým opakujícím se situacím, jako jsou třeba hokejová utkání nebo Velká pardubická. První etapou projektu je pořízení kamerového systému, který zajistí nepřetržitý přehled nad aktuálním stavem

dopravní situace ve městě. Novému dispečerskému centru bude zároveň umožňovat okamžitou reakci na momentální stav dopravy. Město také díky novému systému získá informace o intenzitě dopravy v Pardubicích nebo odkud, kam a v jakých intenzitách se vozidla po městě pohybují. Právě tyto údaje jsou nezbytnou podmínkou pro hledání opatření, jak se dopravním kolapsům vyhnout či jak je oddálit.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: cca 170 mil.

Dotace EU: cca 145 mil.

EVOLUCE V PARDUBICKÉ MHD

Prodloužení trolejbusových tratí, nákup speciálních parciálních trolejbusů a zavedení nového odbavovacího systému. Dopravní podnik města Pardubic připravuje pro své cestující pět projektů, které zlepší komfort cestování po našem městě.

Pozitivní změny se díky nižší produkci emisí dotknou také životního prostředí.

TROLEJBUSOVÉ TRATI

První z projektů financovaných z ITI je již dokončen. Více než půl roku je funkční nový terminál MHD, který byl postaven v prostoru před budovou hlavního vlakového nádraží. Společně s ním byla uvedena do provozu nová trolejbusová trase, která je placená právě z ITI. Stávající trolejové vedení bylo demonstrováno a nahrazeno zcela novým – dlouhým necelý kilometr. Odpovídá tak nové komunikační síti multimodálního uzlu a umožňuje obsluhovat zastávku hlavního nádraží z velké části prostřednictvím bezemisních trolejbusů. Kromě trase zde vznikl také zastřešený obousměrně průjezdný terminál, kde mohou cestující využívat moderní informační systémy, a nové zastávky.

Žadatel: Dopravní podnik města Pardubic

Celkové náklady: 10,7 mil.

Dotace EU: 11,7 mil.

Rychle roste také nejdelší nový úsek trolejbusové trati, který byl v posledních letech v Pardubicích postaven.

Trolejbusy tak budou od letošního roku zajíždět i do rezidenčních oblastí Trnová a Ohranice. V současné době zajišťují dopravní obslužnost výhradně auto-

busové spoje, protože trolejbusová trať končí na konečné Polabiny-Sluneční. Nová trať začne právě zde, bude dlouhá více než dva kilometry a povede v trase stávající autobusové linky číslo 6. Končit bude na stávajícím obratišti Ohranice, točna.

Žadatel: Dopravní podnik města Pardubic

Celkové náklady: 36,8 mil.

Dotace EU: 25,7 mil.

Téměř dokončeno je i prodloužení trolejbusové trati na obratiště Zámeček, které také projde nutnými úpravami pro zvýšený pohyb vozidel MHD

Bezmála kilometrová dvoustopá trolejbusová trať prakticky kopíruje trasu autobusů a pomůže zlepšit komfort cestujících do průmyslové oblasti s velkou koncentrací významných firem. Konečná Zámeček byla navíc upravena tak, aby vyhovovala zvýšenému provozu

linek MHD. Autobusy budou nadále využívány k obsluze zastávek, které se nacházejí za touto zastávkou.

Žadatel: Dopravní podnik města Pardubic

Celkové náklady: 15,4 mil.

Dotace EU: 10,8 mil.

SPECIÁLNÍ TROLEJBUSY

K rozvoji bezemisní dopravy pomůže nejen prodloužení trolejbusových tratí,

těchto speciálních parciálních trolejbusů.

Žadatel: Dopravní podnik města Pardubic

Celkové náklady: 50 mil.

Dotace EU: 38,7 mil.

MODERNIZACE KARET

Pátým projektem Dopravního podniku města Pardubic je zásadní modernizace odbavovacího systému cestujících v MHD. Jeho hlavním parametrem je zajištění interoperability odbavení, která přinese propojení v rámci odbavení cestujících mezi MHD Pardubice a dalšími systémy veřejné dopravy, především regionální drážní dopravou na území Pardubického a Královéhradeckého kraje a s veřejnou linkovou dopravou na území těchto krajů. Cestující tak budou moci pro odbavení u participujících dopravců využívat jeden elektronický nosič jízdního dokladu, ať už to bude nová Pardubická karta se strukturou MAP, IREDO karta, nebo IN Karta ČD.

Po modernizaci odbavovacího systému navíc budou moci cestující nově využít k odbavení ve vozidlech MHD bezkontaktní platební kartu. Součástí projektu, jenž bude z části financován z Integrovaného regionálního operačního programu, je zavedení e-shopu a dispečinku, systém řízení a správy elektronické peněženky, využití nových validátorů a palubních počítačů či mobilní aplikace pro elektronickou MAP kartu.

Žadatel: Dopravní podnik města Pardubic

Celkové náklady: 27 mil.

Dotace EU: 21,1 mil.

MOST PŘES LABE I NOVÉ STEZKY

Téměř sedm kilometrů cyklostezek a nový most pro pěší a cyklisty přes Labe. Evropské dotace z ITI zlepší cestovní podmínky po městě a především zvýší jejich bezpečnost. Pardubice chtějí cyklostezkou spojit centrum města s Nemošicemi a Hostovicemi. V současné době se již staví také propojení Pardubic, Svítkova a Srnojedy.

Největší akcí ale bude výstavba nového mostu přes Labe u Poseidonu. Neméně důležitou stavbou je také dlouho očekávaná cyklostezka Mechu a Perníku,

která v budoucnosti spojí Pardubice s Hradcem Králové.

VÝBĚR PŘIPRAVOVANÝCH PROJEKTŮ

Lávka pro pěší a cyklisty

Lávka přemostí Labe u Poseidonu, propojí centrum se sídlištěm Polabiny a odvede cyklo dopravu z frekventované komunikace.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: 30,2 mil.

Dotace EU: 25,7 mil.

Cyklostezka Svítkov – Srnojedy

Povede od mostu přes Labe v Rosicích a po zhruba 850 metrech se napojí na již vybudovanou cyklostezku u Srnojed.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: 7,3 mil.

Dotace EU: 6,2 mil.

Cyklotrasa podél ulice Pražské

Zhruba 330 metrů dlouhý úsek spojí stávající stezku v ulici Pražská s chodníkem v Branecké ulici a zajistí bezpečný přechod přes frekventovanou silnici.

Žadatel: město Pardubice

Celkové náklady: 3,1 mil.

Dotace EU: 2,1 mil.

Cyklostezka Hradec Králové –

Pardubice, Stezka Mechu a Perníku

Dílčí část mezinárodního projektu cyklostezky od pramene Labe po její ústí v Hamburku. Stezka z Hradce Králové do Vysoké n. L. bude měřit pět kilometrů.

Žadatel: Svazek obcí Hradubická labská

Celkové náklady: 40 mil.

Dotace EU: 34 mil.

Z PARDUBIC DO KOSMU

Z Pardubic až do vesmíru směřují inovační projekty pardubické TOSEDA. Společnost vyvíjí například hi-tech materiály pro různé kosmické aplikace, přesněji části raketových nosičů nebo satelitů. S podporou ITI budou dále rozvíjeny především aktivity zaměřené na kosmický výzkum.

Úspěšnost společnosti v této oblasti lze doložit více než deseti projekty získanými v celoevropských soutěžích organizovaných Evropskou kosmickou agenturou. Jejich zákazníky jsou největší evropští výrobci raketových nosičů, satelitů a dalších vesmírných zařízení, mezi které patří především Thales Alenia Space, Airbus Defence and Space a MT Aerospace.

Jako příklad úspěšně vyřešených projektů lze jmenovat tepelný štít pro nádrže na tuhá paliva, lepidlo pro nádrže s kapalným vodíkem, kompozitní parabolou, ochrannou vrstvu pro satelitní zrcadla, elektricky vodivé nátěry a tepelně vodivé pasty a folie pro satelity.

Vyvinuté materiály musí odolávat

velmi drastickým podmínkám, se kterými se mohou v kosmu setkat při jejich aplikaci, například střídání teplot od -253 °C až do +200 °C, degradace atomárním kyslíkem, ultrafialovým a ionizujícím zářením, změna vlastností vlivem vakua a vibrací či atak mikrometeority.

Navíc jsou vždy požadovány výjimečné mechanické, elektrické a

tepelné vlastnosti, jako je vysoká měrná pevnost, tepelná vodivost, houževnatost při kryogenních teplotách.

Splnit soubor náročných požadavků je pro běžné materiály prakticky nemožné. TOSEDA proto využívá při formulaci nových systémů své bohaté zkušenosti z oblasti přípravy unikátních polymerních nanokompozitů. Tyto systémy jsou modifikovány speciálně připravenými nanočásticemi/nanostrukturami. Díky tomu systémy splňují i ty nejnáročnější požadavky kladené na materiály určené pro kosmické aplikace.

Vývoj hi-tech materiálů pro kosmické aplikace je nemyslitelný bez možnosti

jejich testování v podmínkách simulujících kosmické prostředí. V tuto chvíli je TOSEDA odkázána na specializovanou zahraniční pracoviště. Nutnost využívání externích testovacích zařízení je často doprovázena velkými časovými ztrátami. Ty mohou nejen oddálit konečné řešení projektu, ale i zcela znemožnit jeho úspěšné dokončení. Nezanedbatelná je i výrazná finanční náročnost těchto speciálních testů.

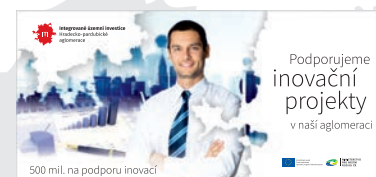
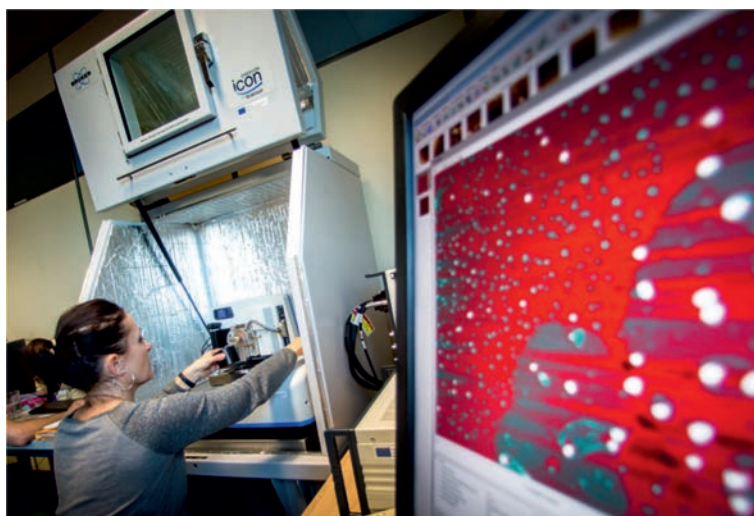
Nejen z těchto důvodů se společnost rozhodla vybudovat vlastní laboratoře, ve kterých bude probíhat jak vývoj, tak i testování pokročilých materiálů pro kosmické aplikace. Testování bude nabídnuto i dalším zájemcům. A právě výstavba vývojové a testovací laboratoře proběhne s pomocí dotace z ITI.

Další projekt připravuje TOSEDA ve spolupráci s pardubickou společností Explosia a opět bude zaměřen na vývoj pokročilých materiálů pro kosmické aplikace.

Žadatel: TOSEDA

Celkové náklady: 62,9 mil.

Dotace EU: 34 mil.

VODA NAD ZLATO

Téměř sta tisíce lidí v Pardubicích a okolí se dotknou projekty zaměřené na zlepšení kvality a množství pitné vody.

Finančně i technologicky nejnáročnější bude modernizace zařízení v Hrobicích, které zásobuje 80 tisíc obyvatel. První část projektu Vodovodů a kanalizací Pardubice je zaměřena na zvýšení vydatnosti prameniště Hrobice.

Vlivem vysoké koncentrace železa a manganu dochází k zanášení vtokových otvorů zárubnic jímacích vrtů a vtokových otvorů centrálních studní a kolmataci čerpadel centrálních sběrných studní a výtlačného potrubí,

které přepravuje vodu do úpravní.

Pro obnovení stávající povolené kapacity zdroje za současné možnosti navýšení na 110 l/s v letních měsících je v rámci projektu navrženo provést třicet nových široko-profilových vrtů, zkapacitnění stávajících násosek v Čeperce, vybudování nových násosek v lokalitě Hrobice.

Druhou částí projektu je zvýšení kapacity samotné úpravní vody v Hrobice. Díky novému technologickému řešení úpravy vody bude zajištěna kvalitní voda splňující všechny požadované ukazatele, navíc bude docílena spolehlivá doprava pitné vody do spotřebiště novými moderními čerpadly s podstat-

ně menšími nároky na spotřebu elektrické energie.

Druhý z projektů se týká vodního zdroje Nemošice, který přímo zásobuje pitnou vodou patnáct tisíc lidí. Studny nejsou v současné době dostatečně ochráněny proti povodňové vlně a dochází tak při zvýšené vodě k jejich kontaminaci, která ohrožuje kvalitu pitné vody. Pozitivní dopad projektu lze rozdělit do dvou částí – jednou je zmiňovaná protipovodňová ochrana vodního zdroje a druhou částí je intenzifikace čisticí stanice Nemošice spočívající ve zřízení jednostupňové filtrace přes aktivní uhlí.

Kromě projektů na pitnou vodu připravuje společnost také odkanalizování poslední části našeho města – Opočínku. V současné době není eko-

logické odvádění odpadních vod v této části Pardubic vůbec řešeno. V této lokalitě se proto v rámci projektu přestanou vypouštět odpadní vody do vod povrchových, což bude mít pozitivní vliv na kvalitu životního prostředí. Předpokládaná délka nově vybudované kanalizace by měla být 2680 metrů.

Žadatel:

Vodovody a kanalizace Pardubice

Celkové náklady: 348 mil. Kč

Dotace EU: 200 mil. Kč

Křížovka o ceny

Po celý rok 2018 si v naší republice budeme připomínat 100. výročí vzniku Československé republiky. Československý stát byl (TAJENKA křížovky) českého a slovenského národa po samostatnosti, což se projevilo v mohutných masových demonstracích na konci října 1918. Vznik Československa umožnilo mocenské vakuum, které nastalo na sklonku první světové války ve střední Evropě porážkou a rozvratem nejen Rakousko-Uherska, ale i Německa a revolucí otřásané ruské říše.

Znění tajenky nám pošlete do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2.

Tajenka z minulého čísla: TO BYLO ZA KRAJ. Výhercem se tentokrát stal pan Petr Coufal. Cena je (vzhledem ke stěhování radnice) připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na tiskovém úseku radnice na Pernštýnském náměstí (alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407).

AUTOR JIŘÍ ZVOLÁNEK	INICIÁLY TŘÍ KRÁLŮ	TENISOVÝ ÚDER	EVROPSKÁ UNIE	VOZKOVO CITOSLOVCE	 Pardubice	DVEŘE (SLOVENSKY)	ŽÁDNÉ MNOŽSTVÍ	ZNAČKA OSMIA	 Pardubice	VZÁCNÁ VĚC	DOTAŽENÍ	ÚSLUŽNOSTI
POMLUVA					SPODEK SKLENICE				JMÉNO ZPĚVÁKA JÜRGENSE			
UHELNÝ PRACH					GYMNASTICKÝ VÝKON ŠEŘÍKY				JESTĚ (NĚMECKY) OBEČ NA HO- DONÍNSKU			
INICIÁLY BARDOTOVÉ			VESNICE ÚKOLOVÝ VÝ- KAZ (SLANG.)					TYP VOZU MERCEDES SVAZEK DŘEVA				
 Pardubice	ZŘETEL	RÁNA TVRDÉ VÝCVIKY					ONIKAT (ZASTARALE) ŠKODLIVÝ HMYZ					
TAJENKA												
ŠPIČKY						OLYMPIJSKÝ SPORT SLADKOVODNÍ RYBA					NEDOBRO	MYS
DÍVČÍ JMÉNO (LILIANA)					DRUH CUKROVINEK ZNAČKA VOLTAMPÉRU					ZÁVODNÍ KLUB INICIÁLY ZEMÁNKOVÉ		
CIRKUSOVÉ CITOSLOVCE SKOKU				VĚTŠÍ MĚROU				VÝSTAVNÍ DŮM				
ČESKÝ HEREČ				ZESÍLENÝ ZÁPOR				JIHOSLOVENSKÁ PYSKATÁ ROSTLINA				

Pardubicko – Perníkové srdce Čech má za sebou první půlrok fungování

Je tomu více než rok, kdy se o vzniku oblastní organizace cestovního

ruchu začalo mluvit. Dnes spolek Pardubicko – Perníkové srdce Čech bilancuje a hodnotí první půlrok svého fungování.

Jedním z hlavních cílů spolku bylo vytvoření nové image oblasti, která je reprezentována novým logem s motivem srdce. Podařilo se vydat propagační materiály se zaměřením na hlavní cílové skupiny a také spustit zcela nový

a uživatelsky příjemný web www.TO-Pardubicko.cz.

Za iniciací spolku stálo od počátku město Pardubice spolu s místními akčními skupinami, které na Pardubicku působí řadu let. Spolek se díky svému vzniku stal jasně definovaným partnerem. Jeho hlavním posláním je zejména podpora propagace hlavních atraktivit a akcí v oblasti, informační servis smě-

rem k aktérům cestovního ruchu a především jejich síťování.

Do budoucna se chceme zaměřit na propagaci značky oblasti a posilovat partnerské vazby, postavené na vzájemné důvěře a chuti spolupracovat. Naším cílem je udržovat stabilní, spokojenou základnu členů a partnerů, kteří budou práci spolku vnímat jako přínos pro sebe i celou oblast.

Retra Pacholíkova, ředitelka spolku

Vyhlášení dotačních programů pro rok 2018

Statutární město Pardubice vyhláší pro rok 2018 dotační kola na podporu činnosti v oblasti sportu, kultury, volnočasových a vzdělávacích aktivit dětí i dospělých, cestovního ruchu, bezbariérovosti, prevence požární ochrany a prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti. Žádosti o poskytnutí dotací v rámci příslušných dotačních programů je možné podat v termínech:

Program podpory sportu	od 15. 1. do 31. 1. 2018
Program podpory kultury	od 22. 1. do 9. 2. 2018
Program podpory volnočasových a vzdělávacích aktivit	od 15. 1. do 31. 1. 2018
Program podpory cestovního ruchu	od 15. 1. do 15. 2. 2018
Program podpory bezbariérovosti	od 16. 1. do 31. 1. 2018
Program prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti včetně podpory prevence požární ochrany	od 15. 2. do 28. 2. 2018

Informace o jednotlivých dotačních programech naleznete na webových stránkách statutárního města Pardubice www.pardubice.eu/úřad/radnice/veřejná-podpora-dotace-a-granty. Na této adrese jsou v současné době zveřejněny podmínky dotačních programů a v příslušných termínech zde naleznete ke stažení i formuláře žádostí o poskytnutí dotací.

Bližší informace vám podají správci dotačních programů: za oblast sportu Mgr. Kazimír Svoboda, telefon 466 859 473, email kazimir.svoboda@mmp.cz a Mgr. Ondřej Kopecký, telefon 466 859 513, email ondrej.kopecky@mmp.cz, za kulturu Ing. Jitka Chaloupková, telefon 466 859 512, email jitka.chaloupkova@mmp.cz, za oblasti volnočasových a vzdělávacích aktivit, cestovního ruchu a bezbariérovosti Bc. Petra Šnejdrová, telefon 466 859 438, email petra.snejdrova@mmp.cz, za oblast prevence požární ochrany, prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti Michaela Stránská, telefon 466 859 769, e-mail michaela.stranska@mmp.cz.

Seniorcentrum

17. 1.	14.00	Videoprojekce J. Nováka: „Španělsko 1“
19. 1.	14.00	Posezení s harmonikou
21. 1.	14.00	Taneční odpolední čaj v KD Hronovická
31. 1.	14.00	Studánky – Jaroslav Hašek a Josef Lada (Doc. PhDr. Jana Bartůňková, CSC.)

Ples města Pardubic

Vrcholem pardubické plesové sezony a pravděpodobně i jejím posledním plesem se v sobotu 17. února 2018 stane Reprezentační ples města Pardubic, který odstartuje v 19 hodin.

Večerem vás provede legendární moderátorka Marie Tomšová, hlavním hostem večera pak bude zpěvačka Petra Janů. K tanci i poslechu zahrají například Pirate Swing Band s frontmanem Jiřím Ševčíkem, během večera zatančí také PS Hroch.

Vstupenky na ples města je možné zakoupit v předprodeji Východočeského divadla Pardubice.

Historické osobnosti

na ZŠ Pardubice – Ohrazenice

Na sklonku roku 2017 proběhl na ZŠ Pardubice – Ohrazenice projektový den s názvem „Slavné osobnosti naší historie.“

Součástí projektu byla také výstava „Historické osobnosti“ – výukový program pod záštitou MŠMT (www.historickeosobnosti.cz).

Historie a její osobnosti byly žákům opravdu téměř na dosah ruky. Všichni žáci od 1. až do 9. ročníku si mohli vyzkoušet psaní hlaholic či husitské zbraně, nahlédli do Komenského „Světa v obrazech“.

Děti si zopakovaly a rozšířily své znalosti z českých dějin, které následně různými formami prezentovaly.

Adéla Kozáková, ZŠ Ohrazenice

Naučte se pracovat s počítačem

Rádi byste se naučili na stolním PC či na notebooku? Chtěli byste komunikovat se svými blízkými pomocí e-mailu nebo facebooku? Nevíte si rady s tím, jak a kde hledat práci či jak si vytvořit životopis? Přijďte do Centra pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje o.p.s. V rámci služby Sociální rehabilitace nabízíme školení

na počítači zdarma pro zdravotně postižené i seniory. Od ledna nabíráme nové zájemce o službu. Školení probíhá individuálně s pracovníkem, který vás proškolí na počítači dle nabídky centra. V případě zájmu se obraťte na Narcisu Jelínkovou, tel: 775 693 984, narcisa.jelinkova@czip-pk.cz.

Denisa Křivková, sociální pracovnice

Nejvyšší příčka pro badmintonisty

Posledním z předvánočního seriálu mistrovství ČR byl šampionát smíšených družstev badmintonistů – juniorů, který v polovině prosince hostil Český Krumlov. Po třech titulech v řadě, které získaly v letech 2014 – 2016 Klimkovice, došlo

na změnu: Na prvním místě se umístil tým TJ Sokol Polabiny Pardubice, který navázal na loňské druhé místo (a také loňský titul v kategorii žáků).

Mladí badmintonisté městu jistě nedělají ostudu – gratulujeme!

Filharmonie, Dasha a basketbal!

V jeden den, na jednom místě, již po čtvrté. Hrajeme spolu za Pardubice, spo-

lečný projekt basketbalového klubu BK JIP Pardubice a Komorní filharmonie Pardubice. V kalendářním roce 2018 připadne tato zcela unikátní událost na sobotu 3. února, v Tipsport areně začne v 16:30.

Program bude nesmírně atraktivní a nabitý. „Čítá zahajovací vystoupení, hodinový koncert komorní filharmonie s jejími hosty – zpěvačkou Daskou a doprovodnou skupinou Pajky Pajk a na závěr bezpochyby zajímavý zápas Kooperativa NBL mezi BK JIP Pardubice a BK Olomoucko,“ v kostce nastiňuje nachystaný program Pavel Stara, předseda představenstva BK Pardubice.

Tipsport arena bude otevřena hodinu před zahájením akce a v tuto dobu, stejně jako o přestávce mezi koncertem a basket-

balovým utkáním, bude ve foyer připraven pestrý doprovodný program. I čtvrtý ročník, stejně jako všechny tři předchozí, má charitativní podtext. Část výtěžku ze vstupného a výtěžek sbírky, která bude probíhat během akce přímo v areně, bude věnována 8letému Adámkovi z Pardubic, jenž má poškozený mozek po operaci nosních mandlí.

„Jsme pevně přesvědčeni, že všichni návštěvníci – malí i velcí – si celou akci užijí, děláme pro to maximum. Komorní filharmonie Pardubice je špičkovým českým orchestrem, který je zárukou té nejvyšší hudební kvality, o vynikající zpěvačce Dashe není třeba nic dodávat. Jsme nesmírně potěšeni, že vystoupí v rámci projektu Hrajeme spolu za Pardubice,“ řekl dále Stara.

Pozitivní zprávu má pro všechny, kdož se chystají zmíněnou akci navštívit. „Přestože spolu s filharmonií připravujeme bezmála čtyřhodinový program, navíc se speciálním hostem – Dashou, podobně jako v minulých ročnících zachováváme ceny vstupenek na stejné úrovni jako při utkáních play-off.“ Dospělí zaplatí za vstupenku 120 Kč, zlevněné vstupné činí 80 Kč. „Kde jinde si můžete vychutnat na jednom místě skvělou hudbu, zpěv a vynikající basketbal? Srdečně vás zveme do Tipsport areny, věříme, že to pro všechny bude neopakovatelný zážitek,“ uzavřel Pavel Stara. Veškeré informace o projektu Hrajeme spolu za Pardubice najdete na www.bkpardubice.cz.

René Peška, PR manažer BK

Pardubice přivítají nohejbalové mistry světa

Nohejbalový turnaj Pardubice Open se kvapem blíží, v lednu zapíše již svůj 10. ročník a stále se může pyšnit nálepkou největší nohejbalový turnaj v České republice. Co čeká diváky v univerzitní hale tentokrát?

Podle přihlášených týmů lze očekávat zřejmě nejvyšší ročník turnaje,

tentokrát navíc s mezinárodní účastí. Svou účast na turnaji potvrdili hráči české reprezentace, hráči Košic i reprezentanti z Koreje.

Hledat v nabitém startovním poli favorita se zdá být nemožné, vždyť hned desítky přihlášených týmů má ve svém středu výraznou individualitu. Diváci

jsou logicky nejvíce zvědaví na tým Holic, v jehož dresu válí mistr světa a vítěz ankety Nohejbalista roku 2015 Pavel Kop.

Celodenní nohejbalový maraton vypukne v univerzitní hale v sobotu 13. ledna. „Turnaj zahájí již v 9 hodin představitelé města, následovat bu-

dou zápasy v základních skupinách a v odpoledních hodinách se nejlepší týmy utkají v play-off o konečné vítězství. Všechny sportovní fanoušky srdečně zveme do hlediště sportovní haly univerzity, bude to stát za to!“ řekl ředitel turnaje Roman Kopáček.

Marek Líbal, pořadatel

Charitativní akce vynesla více než 120 tisíc

123 500 Kč. To je výsledek benefiční akce večera pro SKP-CENTRUM, o.p.s., aneb benefiční dražby, ve které se v neděli 10. prosince dražila díla významných českých umělců. Do dražby se zapojili nejen partneři a příznivci organizace, ale také lidé českých firem a zájemci o umění. Více než 60 hostů se mohlo ucházet o 17 uměleckých děl – mezi nimi například o plastiku Darji Čejkové, Madonu sochaře Františka Bála, litografii Kurta Gebauera nebo grafický list herečky Blanky Bohdanové. Největší odevzu sklídilo

dílo Míly Fürstové, české malířky a grafičky, která dlouhodobě žije ve Spojeném Království. Mezi její díla patří například obal hudebního alba Ghost Stories anglické skupiny Coldplay. Autorčina grafika s názvem Motherhood III se vydražila za 30 tisíc korun. Ceněný byl také paličkový šperk Jiřiny Rejentové, žamberecké krajkářky. Její náhrdelník Ester se vydražil za 5 tisíc korun. „Letošní ročník je výjimečný. Rok 2017 je totiž rokem, kdy naše organizace slaví 25 let od svého vzniku. Proto jsme jako

součást dnešního večera připravili kromě tradiční dražby také vyvrcholení putovní výstavy fotografií Tomáše Kubelky, které zachycují dění v našich službách,“ uvedl Jiří Pitaš, ředitel organizace. Výstavu hosté zhlédli v zámeckých arkádách. Vydražené částky a s nimi velká radost byly výsledkem této charitativní akce, která spolu s vánočními motivy ozdobila prostory pardubického zámku. Velmi úspěšné bylo také vystoupení chlapeckého sboru Bonifantes, které skvěle ladilo ke sváteční atmosféře

adventní neděle, a to především při závěrečné skladbě Carmina Burana od Carla Orffa s názvem O Fortuna. Vydražená částka poputuje na obnovu vnitrobloku azylového domu v Pardubicích.

Pomáháme vstát, tak zní motto organizace SKP-CENTRUM, o.p.s., která je největším poskytovatelem sociálních služeb v Pardubickém kraji. Mezi cílové skupiny společnosti patří rodiny s dětmi, senioři i osoby bez přístřeší.

Lenka Šlezingrová, SKP-CENTRUM

Pardubice zintenzivní péči o ohrožené děti

Odbor sociálních věcí se zapojil v srpnu 2017 do projektu Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“, který mimo jiné usiluje o to, aby se nadále snižoval počet dětí, které musejí svoji rodinu opustit, a aby pro děti, které se dostávají do systému náhradní péče, byla zajištěna co nej-

kvalitnější péče individuální. Projekt, který je realizován v 12 krajích České republiky, odstartoval v lednu 2016 a bude pokračovat až do června 2019. Jednou z jeho aktivit je „Podpora síťování služeb na lokální úrovni“ (dále jen „Síťování“), jejímž cílem je posílení spolupráce orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a dalších klíčových aktérů sítě služeb pro ohrožené děti a je-

jich rodiny (dále jen „sít“) na lokální úrovni. Síťari v první fázi mapují existující systém služeb pro ohrožené děti, který zahrnuje OSPOD, sociální služby, neziskové organizace zaměřené na práci s dětmi, mateřské, základní a střední školy, dětské lékaře a mnoho dalších aktérů, kteří ovlivňují život dětí, dospívajících a rodin v regionu. Cílem je, aby místní síť pružně reagovala

na potřeby ohrožených dětí a jejich rodin. Jími mohou být např. potřeba poradenství a podpory rodině při zvládání výchovných a jiných obtíží, potřeba dostupného bydlení a jiné.

Více informací o projektu najdete na www.pravonadetstvi.cz.

Anita Stanislavová a Helena Bláhová
lokální síťarki pro Pardubice

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Dne 20. ledna 1952 na dnešní třídě Míru – zahájení trolejbusové dopravy v Pardubicích na lince do Bohdanče (fotoarchiv VČM).

S jedním známým jsem před koncem roku debatoval u piva o výstavbě pardubických sídlišť (téma minulých Toulků). Došli jsme logicky k úvaze o městské hromadné dopravě (mimo jiné se ptal, od kdy v Pardubicích jezdí). Uvědomil jsem si, že tento zajímavý problém by mohl být jakýmsi appendixem oněch vyprávění o novodobé výstavbě Pardubic. Tak vznikly dnešní Toulky.

Jakmile se Pardubice od posledních desetiletí 19. stol. rozrůstaly a na okrajích města se výrazněji začala rozvíjet tovární výroba, začínalo být pro střední a nižší společenské vrstvy obyvatel, které nejezdily v kočárech, obtížnější vystačit jenom s pěší obchůzkou z jednoho konce města na druhý za prací, za obchodem, za známými, na nádraží atd. Život se zrychloval a stoupaly nároky na komunikaci mezi lidmi. V této souvislosti se zmiňme, že už v polovině 80. let 19. stol. se v Pardubicích objevil fenomén bicyklu – bylo to jen pár let po Praze a zhruba 15 let poté, co se ve Francii začala továrně vyrábět první jízdní kola na evropském kontinentu a kořaly se tam vůbec první cyklistické závody. Ježdění na kole zpočátku představovalo poměrně nákladnou a výlučně sportovní libůstku. Ještě v r. 1888 nesměli pod hrozbou pokuty nebo i vězení cyklisté jezdit na dnešní třídu Míru a dál do centra a o 10 let později (1897) museli mít podle nově vydaného jízdního řádu města připevněné na bicyklu registrační číslo a u sebe úředně vydaný průkaz (oprávnění k jízdě ve městě). Teprve od začátku 20. století a zvláště potom po první světové válce začalo být jízdní kolo dostupnější pro střední třídu a stávalo se čím dál víc i běžným prostředkem osobní dopravy. V Pardubicích se díky rovinatému

terénu i solidní cyklistické sportovní tradici stala jízda na kole velice rozšířenou. Dokládají to i dochované dobové fotografie a pohlednice. Pamatuji se ještě ze začátku 50. let na záplavy kol ve stojanech úschovny u továrny Tesly pod nemocnicí nebo na velkou a stále plnou hlídanou úschovnu kol v centru města – mezi zvonící a kostelem sv. Bartoloměje.

Na začátku 20. stol. se také na ulicích Pardubic objevil jeden ze symbolů moderní doby, automobil. Dlouho jen jako dopravní prostředek a výraz prestiže majetných. Záhy tu ale začaly jezdit také první autobusy. V r. 1901 a ještě o rok později zkoušel podnikavý zakladatel lázní v Bohdanči Jan Veselý vozit autobusem lázeňské hosty od pardubického nádraží do Bohdanče a zpět. Pokud jde o městskou hromadnou dopravu v samotných Pardubicích, byl jejím průkopníkem Josef Linhart. Zavedl v r. 1902 autobusovou linku od nádraží do centra města na Pernštýnské náměstí a na Bělobranské předměstí a jezdil pro pasažéry ke všem hlavním vlakovým spojům. Linhart ale předběhl dobu a po několika týdnech s tímto podnikáním skončil, protože, jak napsaly jízlivě místní noviny Osvěta lidu, „vozil omnibus místo lidí ... pardubický libovonný vzduch z místa na místo“. Přestože jízdné bylo docela levné, mnozí, než by nastoupili

do nezvyklého stroje, stále ještě raději vlekli svá zavazadla od vlaku do města pěšky nebo si najali dražší drožku.

V době, o níž je tu řeč, se v Pardubicích také rodilo několik velkorysých projektů na zřízení elektrické dráhy. Uvažovalo se o několika trasách: z Pardubic do Bohdanče a dále až do Chlumce n. C. (jiná varianta zase uvažovala o vybudování lokální železnice) a také o trase z Pardubic do Chrudimě a dále do Slatiňan. V několika velkých českých městech se tenkrát už začala tramvajová doprava realizovat a v Pardubicích se tyto úvahy ještě prolínaly s dramatickými jednáními politické reprezentace o zavedení elektřiny ve městě, to jest o postavení elektrárny, nebo místo toho plynárny a plynového osvětlení. Když ale elektřina zvítězila (ve městě se svítilo od ledna 1905), ze zámeru tramvajové dopravy z několika důvodů nedlouho potom nakonec sešlo. Zůstalo tedy u autobusů, byť pokusy oživit myšlenku elektrické dráhy ještě před vypuknutím první světové války zcela neustaly.

Pardubice se mohou pyšnit tím, že od r. 1908 zde byla zavedena jako první v Čechách státní autobusová poštovní doprava (vozila poštovní zásilky a zčásti i pasažéry) na dvou linkách: Pardubice – Bohdaněč a Pardubice – Holice. V Pardubicích autobusy vyjížděly od nádraží a stavěly u pošty na dnešní třídě Míru, na Pernštýnském náměstí, u donucovací pracovny nebo v Cihelně. Od r. 1911 jezdily ještě autobusy na lince Pardubice – Heřmanův Městec. Všechny tyto autobusový provoz zanikl hned začátkem první světové války a na trochu jiných základech byl obnovován a rozšiřován až v prvních letech československé republiky.

Pokud jde o vlastní městskou hromadnou dopravu, první republika nepřinesla žádnou zásadní změnu. Dál se po Pardubicích chodilo pěšky, jezdilo se na kole, auty a už méně s koňským potahem. Znovu se objevily, ale nerealizovaly plány na elektrickou dráhu, např. na zřízení tramvajové linky Pardubice – Sezemice. Jenom v r. 1931 po dobu velkolepé Výstavy tělesné výchovy a sportu Republiky čsl. (konala se 31. V. - 4. X. na nově vybudovaném výstavišti v areálu dnešních Tyršových sadů) jezdily po městě na několika linkách vypůjčené autobusy. Zvrat v této věci nastal až po druhé světové válce. Výrazně totiž stoupl počet obyvatel a na okrajích města se začala sta-

vět sídliště, půdorys města se zvětšoval. V r. 1949 končila výstavba Dukly a rozběhla se výstavba dalších sídlišť. Současně s tím se tedy musela řešit problematika městské hromadné dopravy.

Ke dni 1. dubna 1950 byl zřízen Dopravní komunální podnik města Pardubic (DKPP), aby tento problém řešil. Už na podzim 1945 se na půdě pardubické VČ. elektrárny zrodil námet na vybudování trolejbusové sítě ve městě a širším okolí. V poválečném Československu ale nebyly k tomu podmínky, a tak vznikl jednodušší projekt (1949), který se začal se vznikem DKPP uskutečňovat. Nebylo to snadné vzhledem ke složitému shánění materiálu, stavebních kapacit atd., atd. Díky nasazení vedení a zaměstnanců DKPP se ale podařilo, že hned 3. května 1950 zahájily provoz první městské autobusy na lince z Jesničánek, kolem nádraží a dále městem až k nemocnici. O rok později začala jezdit městská doprava na Slovany a do Svítkova, potom přibývaly další linky. Autobusy, kterým lidé říkali „komunál“, bývaly na prvních linkách hojně využívány a ve špičce mívaly i připojený vlečňák. Vzpomínám si, že když jsme měli jako malí kluci od rodičů povoleno se komunálem svézt, snažili jsme se dostat právě do vlečňáku, protože to tam neuvěřitelně houplalo, a to byl pro nás ten „správnáček“ zážitek.

Dne 20. ledna 1952 se konalo slavnostní zahájení trolejbusové dopravy na první lince od nádraží přes město do Semtína a do Bohdanče, dlouhé tenkrát 19 km. Postupně následovaly další linky, přibýval počet jednotlivých spojů. Jak se měnilo město a technické možnosti, měnily se trasy linek trolejbusů a autobusů. K těm nejvýraznějším z přelomu padesátých a šedesátých let patřily výstavba nového nádraží (1958) a zprovoznění nového mostu přes Labe (dnes Wonkův most, zprovozněn 5. ledna 1960). Městská hromadná doprava prošla od r. 1951, respektive 1952 do dnešní doby mnoha proměnami – kvantitativními i kvalitativními.

Základní otázky přepravy lidí po městě jsou ale stále otevřené tak, jako v minulosti. Mám na mysli hledání podmínek pro optimální proporce prostředků, které jsou k dispozici: městská hromadná doprava, automobilisté, cyklisté, pěší. A přidejme síť komunikací. Přemýšlet nad tím už ovšem není věcí historika, ale jiných.

František Šebek

